

๑.๐ ๒๕๖. ๒๕๓๗

ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุวิรัตน์ วิลาวัณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม ๒๕๓๗

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จากศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พรหม เกิดพิทักษ์ และอาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรหมพิศ วาณิชยการ และอาจารย์ประหยัด ทองมาก ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยในการแก้ไขเครื่องมือ สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุณา ทาสิตะพันธุ์ ที่ได้กรุณาเป็น กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อคิดเห็นเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายถวัลย์ อาไพ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบ่อแมลงไฟฟ้า นางสุภาพร หล่อทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม และนักเรียนโรงเรียนเทศบาล บ่อแมลงไฟฟ้าและโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรมที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่จันทร์ทน วิไลรัตน์ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ตลอดจนห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สุวิรัตน์ วิไลรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ	8
ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ	9
การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ	18
งานวิจัยต่างประเทศ	18
งานวิจัยในประเทศไทย	19

2. (ต่อ) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	20
ความหมายของชุดแนะแนวและชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	20
ความหมายของชุดการสอน	21
แนวคิดและหลักการของชุดการสอน	22
ประเภทของชุดการสอน	24
องค์ประกอบของชุดการสอน	25
ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน	26
ส่วนประกอบและการเขียนคู่มือครู	28
หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติหรือคู่มือนักเรียน	30
การเขียนบัตรสำหรับการเสนอเนื้อหา	31
การใช้ชุดการสอน	35
ประโยชน์ของชุดการสอน	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	37
งานวิจัยต่างประเทศ	37
งานวิจัยในประเทศไทย	38
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	40
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	41
แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ	42
โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	44
โปรแกรมการสอนแบบปกติ	49

บทที่	หน้า
3. (ต่อ) วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	50
วิธีจัดการกับข้อมูล	52
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	56
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	56
ผลการศึกษาค้นคว้า	57
5. บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	60
บทย่อ	60
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	60
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	60
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	61
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	61
วิธีดำเนินการวิจัย	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	63
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	63
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	198
ประวัติย่อของผู้วิจัย	223

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	49
2. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	57
3. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	58
4. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติ	59

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 54) ได้เน้นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ด้วย

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตตลอดทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521:153) แต่จากการศึกษาของ ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2524:214) เรื่อง วัฒนธรรมการทำงานของคนไทยพบว่า ในวัยเด็กคนไทยไม่ได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักการทำงาน เพื่อช่วยตัวเองและการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของกองการวิจัยทางการศึกษา (ม.ป.ป. : 25) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพนั้น เด็กมักจะเลือกอย่างบังเอิญหรือเลือกตามเพื่อนซึ่งทำให้การเลือกเป็นไปอย่างไม่ถูกต้องไม่สัมพันธ์กับความสนใจและความสามารถ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเตรียมเด็กให้พร้อมในการวางแผนชีวิตมีพื้นฐานที่จะเลือกแนวทางศึกษาต่อและเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมเมื่อถึงเวลาอันสมควร

ทูลเบอร์ (Tolbert. 1974 : 31 - 35 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957) กล่าวว่า พัฒนาการทางอาชีพของวัยเด็กตอนปลาย จะอยู่ในขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) ซึ่งในขั้นนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาความรู้สึกรู้จักคิดที่มีต่อตนเอง ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการ และการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกของอาชีพซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพในอนาคตต่อไป และ

ไอแซคสัน(นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2523 : 115 ; อ้างอิงมาจาก Isacson.1977) กล่าวว่า การรับรู้ด้านอาชีพ และการสำรวจโลกของอาชีพมีความจำเป็นสำหรับเด็กในวัยนี้ โดยเด็กจะต้อง รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง รู้จักโลกของงานและอาชีพ เห็นความสำคัญของอาชีพที่มีต่อสังคม ตลอดจนสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของตนเองกับงานอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เทนนี่สัน(Splete. 1982 : 306-307 ; อ้างอิงมาจาก Tennyson. n.d.)และ ฮอยท์ (Mortensen. 1967 : 459 - 461 ; อ้างอิงมาจาก Hoyt. n.d.) ที่กล่าวว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการพัฒนาความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และต้องการรับรู้เกี่ยวกับงานและอาชีพ ฉะนั้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพ จึงควรเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยจะต้องเริ่มสอนให้นักเรียนในระดับนี้ได้ตระหนักรู้หรือรับรู้เกี่ยวกับอาชีพ(Career Awareness) ด้วยวิธีที่เหมาะสม

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 112 คน พบว่า นักเรียน ร้อยละ 68 ไม่เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ ไม่ทราบเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพ ไม่ทราบแนวทางที่จะเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และไม่ทราบว่าตนเองควรเลือกเรียนวิชาอะไรหรือเลือกอาชีพอะไรจึงจะเหมาะสมกับตนเอง ประกอบกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอาชีพ และมีอาชีพเพิ่มขึ้นมากมาย

การพัฒนาเด็กให้ตระหนักรู้หรือรับรู้เกี่ยวกับอาชีพสามารถพัฒนาได้หลายวิธี เช่น การใช้บทบาทสมมติ การเล่นเกม การให้ข้อสังเกตด้านอาชีพ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพและการใช้ชุดการสอน (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 105)

ในการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ จำเป็นต้องใช้นวัตกรรมที่มีความหลากหลายในตัวเอง โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถค้นพบและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างลึกซึ้ง ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์(2523:119) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนเอง โดยใช้แหล่งความรู้จากสื่อและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งชุดการสอนเป็นสื่อที่สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการข้างต้น โดยมุ่งเน้นให้

ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งความรู้ จากสื่อการสอนที่จัดไว้ให้ด้วยตนเอง สามารถเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและมีการทำงานอย่างเป็นไปตามขั้นตอน สามารถรู้ผลของการปฏิบัติกิจกรรมของตนและกลุ่มได้ โดยชุดการสอนจะเน้นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อประสมที่จัดให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในนั้นจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วยรายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

เนื่องด้วยผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นเกี่ยวกับการแนะแนว ประกอบกับมีอาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมแนะแนวเพียง 2 คน ดังนั้นเพื่อช่วยย่นการลดกิจกรรมแนะแนวแก่นักเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรมอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของอาชีพ ลักษณะของอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ สภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพ การเลือกวิชาเรียน ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นหลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นหลังจากการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก่ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในการนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไปใช้พัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล วัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 28 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากประชากรทั้งหมดและสุ่มตัวอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ แบ่งเป็น 2 วิธี

2.1.1 การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.1.2 การสอนแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ด้านอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ด้านอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพสถานที่ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

2. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม ประกอบด้วย บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง รูปภาพ เทปเพลง วัสดุทัศน เกม แบบฝึกหัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ โดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซอง และภายในประกอบด้วยคู่มือครู และคู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

2.1 ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

2.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับเรื่องที่จะเรียน

2.3 ขั้นประกอบกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงกฎเกณฑ์ กติกา ระเบียบปฏิบัติกิจกรรม หรือให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้แก่ การให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง อ่านบัตรสรุปเนื้อหา และบัตรเนื้อหา ประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง ดูรูปภาพ ฟังเทปเพลง ดูวัสดุทัศน เล่นเกม

2.4 ขั้นสรุปผล ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

2.5 ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงแล้ว

วิธีนี้ใช้ในกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ โดยมีขั้นตอนในการสอนแบบปกติ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนากันเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่เรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3.2 ขั้นสอน ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

3.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่บรรยายวิธีนี้ใช้ในกลุ่มควบคุม

4. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวในการทดลองนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้แต่ละหัวข้อ ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ จำแนกออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการรับรู้ด้านอาชีพ
- 1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ
- 1.3 การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

- 2.1 ความหมายของชุดการแนะแนว
- 2.2 ความหมายของชุดการสอน
- 2.3 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน
- 2.4 ประเภทของชุดการสอน
- 2.5 องค์ประกอบของชุดการสอน
- 2.6 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน
- 2.7 ส่วนประกอบของการเขียนคู่มือครู
- 2.8 หลักในการเขียนแผนปฏิบัติการหรือคู่มือนักเรียน
- 2.9 การเขียนบัตรสำหรับการเสนอเนื้อหา
- 2.10 การใช้ชุดการสอน
- 2.11 ประโยชน์ของชุดการสอน
- 2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

1.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ

ทอมสัน (Thompson. 1973 : 203) ได้กล่าวถึงการรับรู้ด้านอาชีพ (Career Awareness) ว่าเป็นกระบวนการในระยะแรกของชีวิตที่จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เคอร์รี่ (Currie. 1975 : 347) ได้กล่าวถึงการรับรู้ด้านอาชีพว่าหมายถึง การที่บุคคลใช้ความรู้สึกลงในประสบการณ์ชีวิตที่ตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาอาชีพ หรือ การพิจารณาอาชีพจากความเชื่อของตนเอง โดยดูจากการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่แสดงออกมาว่าเป็นกิจกรรมที่มีผลดีและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 119) กล่าวถึงการรับรู้ด้านอาชีพ ว่าหมายถึง การที่เด็กเริ่มจะเรียนรู้ว่าในโลกนี้มีอาชีพต่าง ๆ มากมาย เริ่มเข้าใจโลกของตนอย่างคร่าว ๆ และสามารถรู้ว่า เครื่องแบบ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าบุคคลประกอบอาชีพใด อาชีพที่บิดามารดาของเขาประกอบนั้นต่างจากอาชีพของบิดามารดาของเพื่อนอย่างไร มีอาชีพอะไรบ้างที่เขาสนใจ และให้รู้รายละเอียดให้มากขึ้นและรู้ลักษณะอาชีพอย่างคร่าว ๆ

ชอฟสตอลล์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Shofstall.1973) กล่าวว่า นักเรียนควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของงาน ความสำคัญและลักษณะของงานหรืออาชีพต่าง ๆ ตลอดจนพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบของตนเองเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน

สแตนเลย์ (Stanley. 1970 : 145) กล่าวว่า เด็กในระดับประถมศึกษา ควรมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ มีประสบการณ์ในการทำงานหรือทดลองทำงาน ได้สำรวจว่า ตนมีความสนใจอะไร มีความสามารถหรือความถนัดในด้านใด เพื่อจะได้รู้จักและเข้าใจโลกของงานยิ่งขึ้น

सानาวี ขจรศิลป์ (2523 : 2) กล่าวถึงการรับรู้ด้านอาชีพของเด็กประถมศึกษา วิชาไว้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาจะต้องรู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ

ความถนัดเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้จักโลกของงานก็จะทำให้สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สามารถทำประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

จากความหมายและคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นวัยที่จะต้องรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างรอบ ๆ ตัว โดยเฉพาะประสบการณ์ด้านอาชีพเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้เด็กได้รับรู้ว่า ในวันหนึ่งข้างหน้า เขาจะต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ การใช้ชีวิตและการหาเลี้ยงชีพในอนาคต ดังนั้น การรับรู้ด้านอาชีพจึงหมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ และลักษณะอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ อาชีพในชุมชน สภาพแวดล้อมในการทำงานความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับอาชีพ ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความสนใจ ความชอบของตนเองเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกของอาชีพได้

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ ได้แก่ ทฤษฎีอัตมโนทัศน์ และทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 ทฤษฎีอัตมโนทัศน์ (Self Concept Theory)

อัตมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง คือ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจจะจริงหรือไม่จริงก็ได้ เป็นสิ่งที่บุคคลพิจารณาตนเองว่าเป็นคนอย่างไร มีความหมายเช่นเดียวกับการรับรู้เกี่ยวกับตน ดังที่อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 486-488) ให้คำอธิบายว่า อัตมโนทัศน์ คือ ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อตนเอง รวมทั้งความรู้ ความรู้สึก และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกเป็นผลเนื่องมาจากอัตมโนทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความนึกคิด ความรู้สึก ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตนเอง และรวมถึงความสามารถของตนเองด้วย ดังที่ รอเจอร์ (Rogers. 1951: 494) ให้ความเห็นว่าการที่จะเข้าใจพฤติกรรมของคนนั้นจะต้องศึกษาความคิดของบุคคลให้มากที่สุด เพราะพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นผลเนื่องมาจากความนึกคิดและทัศนคติที่มีต่อตนเอง และ มีด (Mead. 1934 : 30) ได้ศึกษาและเชื่อว่าอัตมโนทัศน์นั้นเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น

อัตมโนทัศน์ จึงพัฒนามาตั้งแต่วัยทารกเมื่อเด็กโตขึ้นก็สามารถแยกได้ว่าอะไร เป็นอะไร เมื่อเด็กสามารถพูดได้ เด็กจะมีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ และการรับรู้คุณค่าของตนเองเร็วขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะการมีชีวิตในโรงเรียนเด็กจะได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ จากกลุ่มเพื่อนและครู ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองและอัตมโนทัศน์

ซูเปอร์ (Super. 1968 : 80) ได้สรุปอิทธิพลเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ที่มีต่อการเลือกอาชีพไว้ว่าการเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่บุคคลได้คิดคำนึงและมุ่งหมายเอาไว้ เขาจะมีอัตมโนทัศน์และรู้ว่าตนเป็นคนแบบใดจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตที่เขาต้องแสดงหลายบทบาทซึ่งช่วยให้เขาค้นพบว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเล่นการงานที่เขาแสดงออก ขณะเดียวกันก็จะประเมินค่าสิ่งนั้นจากทักษะและปฏิกิริยาตอบสนองของคนอื่น ๆ เมื่อเห็นว่าคุณสามารถทำอะไรได้ดี และเกิดความพึงพอใจจากผลสำเร็จที่ผ่านมาช่วยพัฒนาให้เขาเห็นภาพตนเองเด่นชัดขึ้นเติบโตขึ้นจากประสบการณ์ต่าง ๆ จะเกิดเป็นอัตมโนทัศน์ช่วยให้เขาเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสภาพที่เขาต้องการอย่างแท้จริง

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ (Theory of Vocational Development)

ซูเปอร์ (Tolbert. 1974 : 31-37 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957)

เป็นผู้เสนอทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences)

เป็นหลักสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา และจิตวิทยาแนะแนวทางอาชีพ การที่บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะ ทำให้การเลือกอาชีพของบุคคลต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

2) ศักยภาพหลาย ๆ ด้านในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคล

แต่ละคนมีขอบเขตศักยภาพของตน ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การนำบุคคลหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะขีดความสามารถของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

3) แบบแผนของความสามารถในอาชีพ (Occupation Ability

Patterns) อาชีพแต่ละอาชีพต่างมีแบบแผนของความสามารถเฉพาะอาชีพ กล่าวคือ อาชีพหนึ่งต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะแตกต่างไปจากอาชีพหนึ่ง

4) การเลียนแบบและบทบาทของตัวแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่ตนชื่นชอบในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น ซึ่งการเลียนแบบนี้จะจะเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพของบุคคลนั้นในอนาคต ดังนั้นผู้ที่เป็นตัวแบบโดยเฉพาะบิดามารดาจึงควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

5) ความต่อเนื่อง และการปรับตัวในการเลือกและการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ (Continuity of Adjustment) ต้องเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานอยู่ รวมทั้งอัตมโนทัศน์ของตน มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ อีกทั้งการเลือก และการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพจะส่งผลต่อการปรับตัวในอาชีพ

6) ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งเป็นขั้นดังต่อไปนี้

ก. ขั้นการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนอายุ 14 ปี เป็นระยะที่ร่างกายและจิตใจของเด็กกำลังเจริญเติบโต

ข. ขั้นการสำรวจตนเอง (Exploration Stage) เป็นช่วงระหว่างอายุ 15 - 24 ปี เป็นระยะที่บุคคลพยายามที่จะทำความเข้าใจตนเองและบทบาทของตนเองที่มีต่อการเลือกอาชีพ การเลือกคู่ และการเลือกหาตำแหน่งในสังคม

ค. ขั้นการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) เป็นช่วงอายุระหว่าง 25 - 44 ปี เป็นระยะที่บุคคลมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน และมีที่อยู่อาศัย สร้างหลักฐานมั่นคงให้กับตนเอง

ง. ขั้นของการดำรงชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) เป็นช่วงอายุระหว่าง 45 - 64 ปี เป็นช่วงที่บุคคลเห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามหาตนให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักของบุคคลในสังคม พร้อมกับความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

จ.ขั้นของความเสื่อม (Decline Stage) เป็นช่วงอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่การทำงานมีน้อยลง มีความรับผิดชอบและมีบทบาทในสังคมน้อยลง

7) แบบแผนของอาชีพ (Career Pattern) ขึ้นอยู่กับระดับสังคมและเศรษฐกิจและโอกาส ซึ่งแบบแผนของอาชีพนี้ ได้แก่ ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน และลักษณะของอาชีพบางชนิดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนงานบ่อย ๆ เป็นต้น

8) การพัฒนาอาชีพ ในแต่ละช่วงชีวิต บุคคลควรได้รับการแนะแนวทางอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ

9) การพัฒนาอาชีพของบุคคล เป็นผลจากการที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การได้รับการศึกษาจากโรงเรียนและสังคมรอบตัวบุคคลนั้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่เขาสนใจหรือมีความถนัด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นได้รู้จักตัวเอง และรู้จักผสมผสานระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นได้จริง

10) ความเปลี่ยนแปลงของแบบแผนอาชีพ (The Dynamic of Career Patterns) แบบแผนอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับระดับสังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว สถิติพัฒนา ความสามารถ ความสนใจของบุคคล

11) ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่งและบทบาทของบุคคล (Job Satisfaction : Individual Differences Status and Role) บุคคลจะมีความพึงพอใจงานอาชีพ ถ้างานเข้ากันได้กับวิถีชีวิต ความสามารถในการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้น ต้องการระดับความพอใจขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของบุคคลแต่ละคน

12) งานคือวิถีทางแห่งชีวิต (Work is the way of Life) การที่บุคคลจะมีความพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้ค้นพบทางออกที่ตนจะได้แสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของตนเองออกมา และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นได้เลือกแล้ว

ส่วนกินชีเปิร์ก (Osipow. 1973 : 84-88 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1972) แบ่งช่วงการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล เป็น 3 ระยะดังนี้

1) ระยะของความคิดฝัน (Fantasy Period) อยู่ในช่วงอายุก่อน 11 ปี การเลือกอาชีพในระยะนี้เป็นการเลือกตามที่ตนเองต้องการเพียงด้านเดียว เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปแบบของความต้องการที่จะเป็นเมื่อตนเองเป็นผู้ใหญ่ ในระยะนี้เด็กยังไม่มีความสามารถในการประเมินขีดความสามารถของตนเอง ยังไม่คำนึงถึงโอกาสที่จะเป็นไปได้และขอบเขตของความเป็นจริงและข้อจำกัดต่างๆ แต่เป็นการเลือกที่ได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม นับเป็นเวลาที่เด็กเริ่มพัฒนาทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับงาน

2) ระยะที่ไม่ตกลงใจเลือกอาชีพแน่นอน (Tentative Period) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 11 ถึง 17 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มเรียนรู้กว้างไกลมากขึ้น เด็กจะเริ่มรู้สึก และยอมรับว่า เขาชอบที่จะทำและทำกิจกรรมบางประเภทได้ดี เป็นการเริ่มตระหนักถึงความต้องการในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต การพิจารณาเลือกอาชีพในระยะนี้ยังเป็นการเลือกที่พิจารณาองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถและค่านิยมของตนเองโดยมักจะเป็นไปในลักษณะตอบสนองความพึงพอใจในอนาคตมากกว่าปัจจุบันและมิได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นและข้อจำกัดในอาชีพนั้น ๆ ในระยะนี้สามารถแบ่งเป็นชั้นย่อย ๆ ได้ 4 ชั้น คือ

ขั้นที่ 1 การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสนใจ (Interest Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 11 ปี ถึง 12 ปี เด็กจะพิจารณาวางแผนโครงการเลือกอาชีพจากความสนใจของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง และส่วนมากจะสัมพันธ์กับความต้องการหรือ จินตนาการในความคิดฝัน (Fantasy Period)

ขั้นที่ 2 การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถของตนเอง (Capacity Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13 ปี ถึง 14 ปี เด็กจะเริ่มประเมินความสามารถของตนเอง และพิจารณาเลือกอาชีพ โดยใช้ความสนใจและความสามารถของตนเองเป็นหลักในการพิจารณา

ขั้นที่ 3 การเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากค่านิยม (Value Stage) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 16 ปี การเลือกอาชีพในระยะนี้จะเป็นการพิจารณาจากค่านิยมของเด็กโดยที่เด็กจะเริ่มสังเกตว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ตนเองต้องการในชีวิต

ขั้นที่ 4 ระยะของการเปลี่ยนแปลง (Transition Stage) เป็นช่วงสุดท้ายของระยะนี้ โดยทั่วไปเด็กจะเริ่มสุขุมขึ้นและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ จากข้อเท็จจริง และตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง เขาจะตระหนักได้ว่า การตัดสินใจของเขาจะเป็นผลต่อเรื่องไปในอนาคตของเขาด้วย ซึ่งในที่สุดเขาจะเริ่มจัดระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องอาชีพความสามารถทางอาชีพและคุณค่าของอาชีพให้มีความเหมาะสมกับตนและบทบาทเพศของตนได้

3) ระยะของความเป็นจริง (Realistic Period) อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จนถึงวัยผู้ใหญ่ ในระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพโดยพิจารณาตนเองและพิจารณาอาชีพประกอบกันตามสภาพความเป็นจริงและข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น โอกาสที่จะได้เตรียมการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพนั้น ๆ การเลือกอาชีพในระยะนี้จึงมิใช่การเพื่อผืนอีกต่อไป แต่เป็นการผสมผสานรวมชอมกันระหว่าง ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และค่านิยมของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้ในสภาพการณ์จริง ระยะนี้แบ่งเป็นขั้นต่าง ๆ ดังนี้

ก. ระยะของการสำรวจอาชีพ (Exploration Stage) บุคคลจะสำรวจอาชีพต่าง ๆ ว่าอาชีพใดเหมาะสมกับตนโดยคำนึงถึงความสนใจและค่านิยมของตนเอง เพื่อพยายามที่จะตัดสินใจให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น เช่น ลองเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ หรือหาประสบการณ์ในการทำงาน

ข. ระยะของการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ (Crystallization Stage) อยู่ในช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป ขั้นนี้บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ มีความชัดเจน เกิดการยอมรับความสามารถของตน และได้คำนึงถึงจุดประสงค์ของอาชีพที่ตนจะเลือก เป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายก่อนที่จะเตรียมตัวฝึกฝนหาความรู้ และประสบการณ์ในอาชีพที่ตนเองเลือก

ค. ระยะการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงและหาความชำนาญ (Specification Stage) เป็นการตัดสินใจที่เฉพาะเจาะจงลงไปและเริ่มวางแผนที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง มิใช่เป็นเพียงแต่การตัดสินใจกว้าง ๆ ว่าจะประกอบอาชีพด้านใดเท่านั้น ในระยะนี้บุคคลจะหาความรู้เพิ่มเติมและฝึกฝนประสบการณ์เฉพาะอาชีพ ถ้าปรากฏว่างานที่เลือกไว้

นั้นไม่เหมาะสมกับตน บุคคลก็จะไปเข้ารับการฝึกฝนเฉพาะอาชีพด้านใดด้านหนึ่งเพิ่มเติมเพื่อเป็นการหาความรู้เพื่อเตรียมเลือกอาชีพใหม่ต่อไป

จากทฤษฎีออตมโนทัศน์ และทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพนี้ พอจะสรุปได้ว่าบุคคลจะได้รับประสบการณ์ และมีความคิดเกี่ยวกับอาชีพมาตั้งแต่วัยทารก ประสบการณ์เหล่านั้นจะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพได้ การตัดสินใจนี้จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น และดำเนินไปตลอดช่วงชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง ก็คือ การเข้าใจตนเอง สามารถพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง โดยบุคคลต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของอาชีพ รู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ ในการรับรู้หรือตระหนักฐานะงานและอาชีพนั้น จะต้องมึลักษณะที่สัมพันธ์กับวัย และความต้องการของบุคคล

นอกจากทฤษฎีออตมโนทัศน์และทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพแล้ว ยังมีทฤษฎีที่มีความสำคัญ และน่าจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ ก็คือทฤษฎีการวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ทฤษฎีนี้ได้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยกล่าวว่า ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และมีผลต่อความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพนั้น ๆ สัมฤทธิ์ผลในการเรียนก็มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยบุคคลที่มีผลการเรียนดีในแขนงวิชาใด มักจะเลือกอาชีพในแขนงนั้น และบุคคลที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียน โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี มีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ นอกจากนี้ครอบครัวยังมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลโดยที่ลูกบางคนจะเลือกอาชีพตามอาชีพบิดามารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก (วิชรี ทรัพย์มี. 2523 : 13-15)

1.3 การพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ

ในการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพในระดับประถมศึกษาชั้น นักเรียนควรจะได้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Shofstall.1973)

- 1) พัฒนาการและความก้าวหน้าด้านอาชีพ
- 2) โลกของงานและอาชีพ
- 3) คุณลักษณะของงานแต่ละประเภท
- 4) คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ
- 5) งานและอาชีพในชุมชน
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ที่เรียนกับอาชีพ
- 7) การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยพิจารณาถึงความสนใจ ความต้องการ ความ

สามารถ การเรียนและการมีประสบการณ์ในอาชีพ

วรรณ พรหมบุญมย์ (2526 : 8) กล่าวถึงการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพว่าควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

- 1) ให้นักเรียนเรียนรู้ความคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละคนในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง
- 2) ให้นักเรียนรับรู้เรื่องความหลากหลายของงาน
- 3) ให้นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของงานที่มีต่อกัน
- 4) ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจข้อจำกัดของงานแต่ละอย่าง
- 5) ให้นักเรียนสามารถตัดสินใจและเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตน
- 6) ให้นักเรียนเกิดทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7) ให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอน กระบวนการและชนิดของงาน
- 8) ให้นักเรียนเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม โลกของงานและตลาดแรงงานในปัจจุบัน
- 9) ให้นักเรียนสามารถใช้เวลาว่างในแต่ละวันอย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) ให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นและเจตคติส่วนตัวของตนต่อผู้อื่น
- 11) ให้นักเรียนสามารถวางแผนการล่วงหน้าและมองเห็นผลดีของการวางแผน
- 12) ให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานและบทบาทของแต่ละคนในงานนั้น ๆ
- 13) ให้นักเรียนเรียนรู้ลักษณะของงานแต่ละอย่างที่ต้องใช้ทักษะ และความสามารถ

ต่างกัน

14) ให้นักเรียนสามารถวางแผนอนาคตของตนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในภายภาคหน้า

นอกจากนี้ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 62 - 63) ยังได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการสอนเกี่ยวกับอาชีพ โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self Awareness) เน้นขั้นตอนที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ ความสามารถ บุคลิกภาพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง

ขั้นที่ 2 การรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Awareness) เน้นขั้นตอนการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองและโลกของงานอย่างกว้าง ๆ โดย

ประการแรก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสำรวจเกี่ยวกับตนเองและช่วยให้เข้าใจตนเองได้ดีขึ้น

ประการที่สอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่สาม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มอาชีพ

ประการที่สี่ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความชอบไม่ชอบเกี่ยวกับอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่ห้า ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาทและความสำคัญของอาชีพแต่ละอาชีพ

ประการที่หก ให้นักเรียนอภิปรายถึงบทบาทของบุคคลที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

ขั้นที่ 3 การปรารถนาเกี่ยวกับอาชีพ (Career Orientation) เน้นขั้นตอนการปรารถนาเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มอาชีพและรูปแบบของชีวิตที่เกี่ยวกับอาชีพประเภทนั้น ๆ หรือกลุ่มนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 การสำรวจเกี่ยวกับอาชีพ (Career Exploration) เน้นขั้นตอนของการสำรวจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยศึกษาเกี่ยวกับความรู้ องค์ประกอบและทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับแต่ละอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ

สังคม และสภาพของงาน ที่มีผลต่อจิตใจของผู้ประกอบอาชีพแต่ละประเภท ความสำคัญของงานนั้น ๆ ตลอดทั้งการเตรียมการช่วยเหลือนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายของอาชีพในอนาคต

ขั้นที่ 5 การเตรียมตัวเกี่ยวกับอาชีพ (Career Preparation) เน้นการเตรียมตัวที่จะเข้าสู่อาชีพ ในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่เกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะเข้าสู่อาชีพ และในขั้นนี้ จะมีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อจะช่วยให้การเลือกอาชีพ ของนักเรียนประสบผลสำเร็จ

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ

1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ซิสกา (Sisca. 1976 : 7220-A) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมทางการศึกษาทางวิชาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของเด็กชาวอเมริกัน - เม็กซิกันที่อยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย จำนวน 553 คน และครูจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบวัดการรับรู้ด้านอาชีพ [Career Awareness Inventory (CAI)] ใช้สำหรับนักเรียน ส่วนครูตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพศึกษา (Career Education) และโลกของงาน (World of Work) ผลของการศึกษาพบว่า โปรแกรมทางการศึกษาวิชาชีพไม่ได้เพิ่มการรับรู้ด้านอาชีพให้แก่นักเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครู ครูแสดงความคิดเห็นว่า วัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และกลวิธีในการสอนเป็นเครื่องสนับสนุนการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน

แนช (Nash. 1978 : 2052-A) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการรับรู้ด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพนักเรียนเกรด 2-6 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนจาก 4 โรงเรียนในมลรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 270 คน ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้ด้านอาชีพ มีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนชาย และการเข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้ด้านอาชีพนั้นส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านความรู้และความเข้าใจในอาชีพได้มากขึ้น

ดิกเคน (Dickens. 1985 : 2502) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยการ
ใช้โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพและทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 และ 4 ของโรงเรียนประถมศึกษาแมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ด้านอาชีพ
และทัศนคติของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพแต่ไม่
พบความแตกต่างของการรับรู้ด้านอาชีพและทัศนคติระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

มาลวี (Malvey. 1985 : 3273) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรม
การศึกษาด้านอาชีพที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา
ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้โปรแกรมการศึกษาด้านอาชีพมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น

ไมล์ส (Miles. 1988 : 2527) ได้ศึกษาผลของการสอนการรับรู้ด้าน
อาชีพ และแนวคิดในการตัดสินใจเลือกอาชีพแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียน
ประถมศึกษาในแมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพและแนวคิด
ในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า
นักเรียนมีทัศนคติต่ออาชีพสูงขึ้นด้วย

โซลเวย์ (Solvay. 1988 : 1439) ได้ศึกษาผลของการรับรู้ด้านอาชีพ
ที่มีต่อความรู้และทัศนคติ ในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพมีความรู้และทัศนคติในการเลือกอาชีพสูงขึ้น

คอร์โซ (Corso. 1991 : 188) ได้ศึกษาการรับรู้ด้านอาชีพของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษารัฐแคลิฟอร์เนีย ผลการศึกษาพบว่า ไม่ม
ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปร การรับรู้ด้านอาชีพ เพศ และเชื้อชาติของ
นักเรียน

1.4.2 งานวิจัยในประเทศไทย

สมบอง สุขศกุงการกิติ (2530 : 66) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการ
แนะแนวอาชีพที่มีต่อการสำนึกด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยชุดแนะแนว
อาชีพ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้

ด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีการรับรู้ด้านอาชีพก่อน และหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ สรุปได้ว่า การรับรู้ด้านอาชีพ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และสามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของชุดแนะแนวและชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.1.1 ชุดแนะแนว (รายงานการประชุมพิจารณาชื่อเรื่อง คำาโครงการปริญญาพนธ์ . 2531 : 2) ประกอบด้วย

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีกาไรใช้ และเครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

2. โปรแกรมกิจกรรม เรื่อง ซึ่งประกอบด้วยชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียน ซึ่งชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมาเป็นพื้นฐานในการสร้าง

2.1.2 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว (กมล ประทีปธีรานันต์. 2530 : 36) ประกอบด้วย

1. คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมตัวของครู การจัดกิจกรรม การรายงานกลุ่ม บทบาทของครูและสิ่งที่ครูต้องเตรียม เช่น บทบาทสมมติ รูปภาพ เทปเพลง วีดีทัศน์ เป็นต้น

2. คู่มือครู ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมสำหรับนักเรียน สื่อการเรียนสำหรับนักเรียนและการประเมินผล

3. คู่มือนักเรียน ประกอบด้วย คำชี้แจงในการเรียน บัตรงาน และ
บัตรสรุปกิจกรรม

2.2 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอน (Instructional Package หรือ Learning Package) เป็น
สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนที่มีระบบการสร้างอย่างมีขั้นตอนโดยยึดหลักที่ต้องการทำให้
เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอน
ชุดการสอนจัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ได้รับความสนใจจากนักการศึกษา และครูผู้สอนโดยทั่วไป
ทำให้มีการศึกษาและให้ความหมายเกี่ยวกับชุดการสอนกันอย่างแพร่หลาย ดังนี้

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and other. 1972 : 10-12) ได้ให้
ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน
เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 10) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์
และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความ
มุ่งหมาย กิจกรรมการเรียน และการประเมินผล

โฮเวล (Howell. 1973 : 127) อธิบายว่า ชุดการสอนจะต้องประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. รายการเนื้อหา และกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึง
พฤติกรรมขั้นสุดท้าย
3. วิธีการวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลัดดา ศุภปรีดี (2522 : 2529) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอน
ว่าเป็น การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้ระบบสื่อประสมเพื่อสนองจุดมุ่งหมายในการเรียน
การสอนที่ตั้งไว้จนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้สะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน

เบรื่อง กุมุท (2517 : 1) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของสื่อประสม
(Multi Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย

โดยจัดให้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซอง ภายในนี้จะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วยรายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

สุนันท์ ปัทมาคม (2519 : 14) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง ระบบการผลิต และการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 55) ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า เป็นสื่อประสมที่จัดอย่างมีระบบ มีระบบสอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ที่จัดให้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2529 : 66 – 67) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม ที่มีสื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน โดยจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการ มีการจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง หรือกระเป๋า

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนหมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอนและหัวเรื่อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดและหลักการของชุดการสอน

แนวคิดและหลักการในการนำเอาชุดการสอนมาใช้ในระบบการศึกษา พอจะสรุปได้ 5 ประการ คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523 : 119 – 120)

2.3.1 การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนควรจะคำนึงถึง ความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การจัดการสอนรายบุคคล หรือการศึกษาตามเอกภาพ หรือการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2.3.2 ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม การจัด การเรียนการสอนแต่เดิมนั้นเรายึดครูเป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง โดยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ โดยนิยมจัดในรูปแบบของชุดการสอน การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียงประมาณ 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

2.3.3 การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป การใช้สื่อการสอนในปัจจุบันได้คลุมไปถึง การใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ แต่เดิมนั้นการผลิตและการใช้ มักจะออกมาในรูปแบบต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างใช้เป็นสื่อเดี่ยว ๆ มิได้มีการจัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอน อันจะมีผลต่อการใช้ของ ครู คือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อ "เพื่อช่วยครูสอน" คือ ครูเป็นผู้หยิบใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มาเป็นสื่อการสอน "เพื่อช่วยผู้เรียน" คือ ให้ผู้เรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน

2.3.4 ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก่อนความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในห้องเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียว คือ ผู้สอนเป็นผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม ผู้สอนมิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจะมีโอกาสได้พูดก็ต่อเมื่อผู้สอนให้พูด การตัดสินใจของผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะตามผู้สอน โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เรียน ตอบไม่ถูกต้องตามที่ผู้สอนชอบหรือกระทำการผิดพลาด แต่ถ้าผู้เรียนทำอะไรที่ควรแก่การชมเชยผู้สอนจะนิ่งเฉยเสียเพราะถ้าหากชมก็กลัวผู้เรียนจะเหลิง ในส่วนที่เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนนั้นแทบจะไม่มีเอาเลย เพราะผู้สอนส่วนใหญ่มักไม่ชอบ ให้ผู้เรียนคุยกัน ผู้เรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกฝนทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ไม่เชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อเติบโตจึงทำงานร่วมกันไม่ได้ นอกจากนี้ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม ก็มักอยู่กับเพียงซอกเล็ก กระดานดำและแบบเรียน ในห้องสี่เหลี่ยมแคบ ๆ หรือในสนามหญ้าซึ่งส่วนใหญ่มักปล่อยให้รกร้างเฉอะแฉะตามฤดูกาลผู้สอนไม่เคยพาผู้เรียนออกไปสู่สภาพนอกโรงเรียน การเรียนการสอนจัดอยู่เพียงใน

ห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่นำมาใช้ในปัจจุบัน และขนาดของกระบวนการเรียนรู้จึงต้องนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดการสอน

2.3.5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจ หรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูก หรือคิดถูก อันจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต และค่อย ๆ เรียนไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเองโดยไม่มีครูบังคับ การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้น จะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางโดยการจัดการสอนแบบโปรแกรมและใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

2.4 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนที่มีใช้กันอยู่ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ
(บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2529 : 68 - 70)

2.4.1 ชุดการสอนประกอบคำบรรยายเป็นชุดการสอนสำหรับผู้สอนจะใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งงานในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการสอนแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลง และใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการสอน ในการสอนเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียงหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญก็คือสื่อที่นำมาใช้นี้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจนทุกคน ชุดการสอนชนิดนี้บางคนอาจจะเรียกว่าชุดการสอนสำหรับครู

2.4.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนสำหรับให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการสอนแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการสอนชนิดนี้มักจะใช้

ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2.4.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการสอนตามเอกัตภาพ เป็นชุดการสอนสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วย ชุดการสอนชนิดนี้อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

นอกจาก 3 ประเภทดังกล่าวนี้แล้ว อาจมีผู้แยกย่อยออกเป็นชนิดอื่น ๆ อีก เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการใช้ชุดการสอนทางไกล ซึ่งเป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา นอกจากนี้ยังมีชุดการฝึกอบรม ชุดการสอนของผู้ปกครอง ชุดการสอนทางไปรษณีย์ เป็นต้น

2.5 องค์ประกอบของชุดการสอน

องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ภายในชุดการสอน สามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

2.5.1 คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดการสอน ภายในคู่มือจะชี้แจงวิธีการใช้ชุดการสอนเอาไว้อย่างละเอียด อาจจะเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดและหลักการเขียนในตอนต่อไป

2.5.2 บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลประกอบด้วย

- ก. คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- ข. คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม
- ค. การสรุปบทเรียน

บัตรคำสั่งนี้ มักนิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตร ขนาด 6 คูณ 8 นิ้ว

2.5.3 เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจจะประกอบด้วย บทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟิกส์ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอน ตามบัตรกำหนดเอาไว้ให้

2.5.4 แบบประเมินผล ผู้เรียนจะต้องประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินที่อยู่ในชุดการสอนอาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกจับคู่ ดูผลจากการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซองจัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การใช้ นิยมแยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กล่อง
- 2) สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอนเรียงตามลำดับการใช้
- 3) บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
 - 3.1) รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน
 - 3.2) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน
 - 3.3) เวลา จำนวนชั่วโมง
 - 3.4) วัตถุประสงค์ทั่วไป
 - 3.5) วัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 3.6) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
 - 3.7) กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน
 - 3.8) การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4) อุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ

2.6 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุดการสอนโดยนำ

เอาวิธีระบบเข้ามาใช้ในระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม
เหมาะสำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 10 ชั้น คือ

2.6.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือ
บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

2.6.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณ
เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

2.6.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควร
ให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4 - 6 หัวเรื่อง

2.6.4 กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง
โดยสรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้
สอดคล้องกัน

2.6.5 กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน
แล้ว เปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

2.6.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่ง
เป็นแนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน "กิจกรรมการเรียนรู้" หมายถึง กิจกรรมทุกอย่าง
ที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์
เล่นเกมส์ ฯลฯ

2.6.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์
เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ซึ่งเป็นการวัดผลที่ยึดเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน
วัตถุประสงค์ โดยไม่มีการนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรม
มาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

2.6.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการ
สอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ใน
กล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า "ชุดการสอน"

2.6.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น

มามีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

2.6.10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้รับการปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

- ก. ให้ผู้เรียนทบทวนแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที)
- ข. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- ค. ชื่นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยาย หรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- ง. ชื่นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ
- จ. ทบทวนแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงแล้ว

2.7 ส่วนประกอบและการเขียนคู่มือครู

คู่มือครูนับว่าเป็นส่วนสำคัญมากอย่างหนึ่งในชุดการสอน เพราะคู่มือครูเป็นเสมือนผู้คอยให้คำแนะนำผู้สอนในการเตรียมการสอน ช่วยให้ผู้สอนได้รับทราบทบทวนของตนเองและของนักเรียนว่า จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้สอนสามารถเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมกับบทเรียนแต่ละหน่วยอีกด้วย คู่มือครูนี้อาจเป็นแผ่นพับหรือเล่มก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

2.7.1 คำนำ (สำหรับคู่มือที่เป็นเล่ม) เป็นส่วนที่แสดงความรู้สึกรักและความคิดเห็นของผู้ผลิต เพื่อให้ผู้เข้าใช้เห็นคุณค่าของชุดการสอนในการสอนผู้เรียน และเป็นการชี้แจงให้ผู้เข้าทราบถึงปัญหา จุดอ่อนและจุดเด่นต่าง ๆ ในกรณีที่ชุดการสอนได้ผ่านการหาประสิทธิภาพมาแล้ว ควรบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนออกเป็นค่าไว้ด้วย

2.7.2 ส่วนประกอบของชุดการสอน ควรบอกให้ผู้เข้าทราบส่วนต่าง ๆ ของชุดการสอน เพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้

2.7.3 คำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการปฏิบัติที่ครูควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการสอนแบบศูนย์การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.4 สิ่งสำหรับผู้สอนและผู้เรียนต้องเรียน กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนต้องจัดเตรียม และจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น การยืมอุปกรณ์จากหน่วยวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมวัสดุสิ้นเปลือง และสื่อการสอนอื่นใดที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน

2.7.5 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียน ผู้สอนควรต้องเป็นผู้ชี้แจงบทบาทของผู้เรียนให้ทราบก่อนใช้ชุดการสอนทุกครั้ง

2.7.6 การจัดห้องเรียน มีการอธิบายการจัดห้องเรียน พร้อมทั้งทำแผนผังแสดงศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ

2.7.7 แผนการสอน เป็นส่วนที่กำหนดสิ่งต่อไปนี้ให้ผู้ที่ใช้ชุดการสอนได้ทราบ

- ก. ความคิดรวบยอด
- ข. จุดมุ่งหมาย ซึ่งควรจะเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- ค. โครงร่างของเนื้อหา
- ง. กิจกรรมการเรียนการสอน
- จ. สื่อการสอน
- ฉ. การประเมินผล

2.7.8 เนื้อหาสาระของชุดการสอน โดยจัดเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถาม ของแต่ละศูนย์ตามลำดับ

2.7.9 แบบฝึกปฏิบัติหรือกระดานตอบคำถามสำหรับผู้เรียน (หากไม่มีแบบฝึกปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มต่างหาก) พร้อมเฉลย

2.7.10 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน (พร้อมเฉลย) แบบทดสอบนี้ควรจะมีอยู่ในคู่มือด้วย เพื่อให้ผู้สอนจะได้นำไปพิมพ์และอัดสำเนาแจกนักเรียนได้ตามจำนวนที่ต้องการ

ในการเขียนคู่มือครู ควรจะคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ด้วย

- 1) ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย

- 2) ใครควรพูดถึงปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจ
ชุดการสอนได้อย่างดีที่สุด
- 3) ควรออกแบบคู่มือครูให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
- 4) ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ
- 5) หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้ เขียนหน้าปกให้
เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกันสำหรับหน่วยต่าง ๆ ควรใช้สีเดียวกัน เพื่อง่ายต่อการชี้แจงในภายหลัง
- 6) แม้จะกำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้นก็ตาม ผู้ทำคู่มือครูอาจตัดหรือ
เพิ่มหัวข้อได้ตามความเหมาะสม

2.8 หลักในการเขียนแบบฝึกปฏิบัติหรือคู่มือนักเรียน

แบบฝึกปฏิบัติหรือคู่มือนักเรียนจะต้องใช้ควบคู่กับชุดการสอนเสมอ แบบฝึกปฏิบัติจะมีลักษณะเหมือนแบบฝึกหัดแต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่า แบบฝึกปฏิบัติอาจจะกำหนดแยกเป็นหน่วยเรียกว่า "กระดาษคำตอบ" หรือ Work Sheet ซึ่งผู้เรียนจะต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจรวมเป็นเล่มเรียกว่า Work Book โดยเก็บรวมเรียงตามลำดับ ตั้งแต่หน่วยที่ 1 เป็นต้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ และถ้าหากต้องการจะส่งผู้สอนด้วย แบบฝึกปฏิบัติก็จะมีสำเนาที่ใช้กระดาษคาร์บอน เมื่อเขียนแล้วก็สามารถฉีกแผ่นแรกส่งผู้สอนได้เลย

การเขียนแบบฝึกปฏิบัติด้านวิชาต่าง ๆ ย่อมไม่เหมือนกัน แต่ก็มีวิธีการพอสรุปได้ดังนี้ (บุญเกิด คารหาเวช. 2529 : 77 - 78)

2.8.1 ควรมีคำชี้แจงการใช้แบบฝึกปฏิบัติที่มีการกำหนดทิศทางเอาไว้เด่นชัด เช่น เมื่อผู้เรียนอ่านข้อความใดข้อความหนึ่งแล้วก็จะเขียนว่า "โปรดอ่านเรื่อง... หน้า..." หรือ "โปรดพลิกไปเรื่อง...."

2.8.2 ควรมีตารางการปฏิบัติงานที่ผู้เรียนจะวางแผนได้เอง (สำหรับการสอนรายบุคคล) ซึ่งเรียกว่า "ใบแนะทาง"

2.8.3 ไม่ว่าจะเป็นแบบแผ่นหรือแบบเล่ม ควรมีแผนการสอนโดยสังเขปไว้ด้วย

โดยเฉพาะความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเอง ถ้าใช้กับผู้เรียนระดับต่ำ เช่น ป.1-ป.4 ก็ไม่จำเป็นต้องมี

2.8.4 ในกรณีที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ ฯลฯ ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกัน โดยใช้หมายเลขและรหัสที่เด่นชัดพอที่ผู้เรียนจะตอบได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้และควรมี "เฉลย" ไว้ให้แต่ไม่เด่นชัดจนเกินไป เพื่อป้องกันการดูเฉลยก่อนปฏิบัติกิจกรรม การมีเฉลยไว้เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอน เพราะผู้เรียนจะช่วยกันตรวจเอง และส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้ด้วย คำเฉลยอาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหากกันก็ได้

2.8.5 ควรออกแบบให้สอดคล้องตามอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเองและมีการ์ตูนประกอบ เนื้อหาน่าสนใจ หรืออาจจะตัดกรอบให้เป็น รูปสัตว์ ผลไม้ หรือการ์ตูน ให้น่าสนใจขึ้นด้วย

2.8.6 เนื้อหาแบบฝึกปฏิบัติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาในบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา หรือประสบการณ์อื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้ในชุดการสอน

2.9 การเขียนบัตรสำหรับการเสนอเนื้อหา

การเสนอเนื้อหาในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะต้องใช้บัตร 5 ชนิดด้วยกัน คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2520 : 151 - 155)

2.9.1 บัตรคำสั่ง บัตรนี้จะทำหน้าที่แทนผู้สอนในการสั่งงานให้ผู้เรียนปฏิบัติในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอน ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ง่าย ๆ เหมาะสมสำหรับระดับของผู้เรียน และควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปได้ด้วย

ก. กำหนดหมายเลขหรือรหัสให้เด่นชัด

ข. กำหนดงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนตามลำดับขั้นให้ชัดเจน และถ้าสามารถขีดเส้นใต้หรือล้อมกรอบแบ่งข้อได้อย่างดี

ค. ควรจบด้วยการสั่งให้ผู้เรียนเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยและไม่ทำอะไรติดมือออกไปนอกจากกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

ง. ต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย เพราะคำถามจะมีอยู่ในบัตรคำถามประจำศูนย์นั้นแล้ว

จ. ออกแบบให้สวยงาม อาจมีการ์ตูนประกอบและในแต่ละหน่วยควรใช้สีเดียวกัน จะช่วยให้มองหาง่ายขึ้น โดยปกติจะกำหนดสีของบัตรชนิดต่าง ๆ ให้แตกต่างกันด้วย

ฉ. ควรทำด้วยกระดาษแข็งพอสมควรหรือเขียนบนกระดาษอ่อนแล้วผนึกลงบนกระดาษแข็งอีกครั้งหนึ่งก็ได้

ช. ต้องมีจำนวนบัตรให้ครบทุกคน คือ ประมาณ 8-12 แผ่น

ตัวอย่างบัตรคำสั่ง

312	การรับรู้ด้านอาชีพ
ศูนย์ที่ 2	"ความสำคัญของอาชีพ"
บัตรคำสั่ง	
การเล่าเรื่องย่อ "อาชีพสำคัญไหน"	
โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ	
1. อ่านบัตรสรุปเนื้อหา หมายเลข 322 (สีฟ้า) 2. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 323 "เรื่องย่ออาชีพสำคัญไหน" อย่างน้อย 2 เที่ยว 3. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 324 และประกอบกิจกรรม ตามที่กำหนดไว้ 4. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 325 แล้วช่วยกันอภิปราย 5. เมื่ออภิปรายเสร็จแล้ว ขอให้นักเรียนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติ หน้า 41	
ศูนย์ที่ 2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยที่ครูเตรียมไว้ให้	
เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอให้ทุกคนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรคำถาม และบัตรกิจกรรม เข้าช่องและเก็บสื่อการสอนทุกอย่างให้เรียบร้อย ก่อนย้ายไปทำงานศูนย์อื่น	
ห้ามหยิบชิ้นใดชิ้นหนึ่งติดมือไปด้วยยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ (กระดาษคำตอบ) ของนักเรียน	

ข. คำอธิบายบัตรคำสั่ง ตัวอย่างเช่น

321 หมายถึง หัวข้อ 3 ศูนย์ที่ 2 บัตรคำสั่ง

322 หมายถึง หัวข้อ 3 ศูนย์ที่ 2 บัตรสรุปเนื้อหาในศูนย์ก่อน ๆ

2.9.2 บัตรสรุปเนื้อหา หมายถึง ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญ ๆ ของศูนย์ที่มา ก่อนศูนย์ที่ผู้เรียนกำลังเรียน ซึ่งครูต้องการให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์นั้น คือศูนย์ที่ 2 จะมีบัตรสรุปเนื้อหา ศูนย์ที่ 1 ศูนย์ที่ 3 จะมีบัตรสรุปเนื้อหา ศูนย์ที่ 1-2 บัตรสรุป เนื้อหาเหมาะสมสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ ซึ่งจะทาหน้าที่ 2 ประ การ คือ

- ก. ช่วยทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้วในศูนย์ก่อน
- ข. ช่วยปูพื้นฐานให้สามารถประกอบกิจกรรมในศูนย์นั้นได้ ในกรณีที่ผู้เรียน ยังไม่ได้เรียนศูนย์ก่อนหน้านั้นมาเลย

ตัวอย่างบัตรสรุปเนื้อหา

332	การรับรู้ด้านอาชีพ
ศูนย์ที่ 3	"ความสำคัญของอาชีพ"
บัตรสรุปเนื้อหา	
ศูนย์ที่ 1 และ 2	
ศูนย์ที่ 1	"ความสำคัญของอาชีพ"
การประกอบอาชีพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะการประกอบอาชีพ หรือการทำงาน จะทำให้มนุษย์มีปัจจัยที่สำคัญ อันได้แก่ ยารักษาโรค น้ำ อาหาร ซึ่งเป็น ปัจจัยเพื่อการมีชีวิตอยู่รอด	
ศูนย์ที่ 2	"เรื่องย่ออาชีพนั้นสำคัญไฉน"
.....	

2.9.3 บัตรเนื้อหา เป็นส่วนที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่บรรจุในบัตรนี้ควรจะสั้นกระชับรัด แต่ไม่รวบรัดจนเกินไป ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน บางครั้งผู้สอนอาจจะให้อ่านเนื้อหาจากแบบเรียนหรือแผ่นคำสอน ในกรณีเช่นนี้ บัตรเนื้อหาก็น่าจะเป็นต้องมี แต่จะต้องกำหนดไว้ในบัตรสั่งงานให้ชัดเจน โดยปกติบัตรเนื้อหาควรมีสื่อการสอนประกอบ เช่น ภาพชุด เสียงจากเทปของจริง ฯลฯ อยู่ด้วย การเขียนเนื้อหาหมักจะต้องอ้างอิงถึงสื่อการสอนเหล่านั้นด้วย ในบัตรเนื้อหาควรมีหมายเลขและชื่อหัวข้อเรื่องประจำศูนย์ไว้ให้เห็นเด่นชัดด้วย เช่นเดียวกับบัตรคำสั่ง

2.9.4 บัตรกิจกรรม เป็นคำแนะนำ กติกาและคำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการอ่านบัตรเนื้อหา และศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่กำหนดไว้ ได้แก่ การเล่นเกม การเขียนภาพ แต่งกลอน ร้องเพลง แสดงบทบาท เล่นละคร ต่อกภาพ แต่งประโยค เรียงความ เป็นต้น

ลักษณะของบัตรกิจกรรมและบัตรคำสั่ง จะคล้ายกันมากจนผู้สอนอาจแยกไม่ออก ในการทำควรจะต้องพิจารณาว่า กิจกรรมใดควรมีบัตรกิจกรรมต่างหากออกไปจากบัตรคำสั่ง โดยบัตรคำสั่งจะบอกเพียงว่า "ให้อ่านบัตรกิจกรรม" ส่วนบัตรกิจกรรมก็จะบอกรายละเอียดของสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ เช่น "ขอให้นักเรียนดูภาพชุดเรื่อง อาชีพสำคัญไหน แล้วช่วยเรียงภาพตามเรื่องอาชีพสำคัญไหนให้ถูกต้อง" ฯลฯ

2.9.5 บัตรคำถาม ในกรณีที่ต้องการถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหาแล้ว ก็อาจถามผู้เรียน 5 - 10 ข้อ เป็นแบบปรนัยหรืออัตนัยตามความเหมาะสม หากเป็นปรนัยควรแยกเป็นแผ่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนหยิบขึ้นมาที่ละข้อ เสร็จแล้วก็คืนในกล่องแล้วหยิบแผ่นอื่นขึ้นมาใหม่ เป็นการประหยัดที่ไม่ต้องทำคำถามให้ครบตามจำนวนผู้เรียน ถ้าเป็นคำถามแบบเขียนตอบ ต้องพิจารณาจำนวนข้อและควรมีเกณฑ์อย่างต่ำเอาไว้ด้วย เช่น "ขอให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ อย่างน้อย 3 ข้อ ใครที่ทำเสร็จแล้วให้ทำครบทั้ง 5 ข้อ" เป็นต้น

2.10 การใช้ชุดการสอน

การใช้ชุดการสอนเป็นกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ นั้น แต่ละ

ศูนย์อาจจะใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที ซึ่งอาจจะแบ่งเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ดังนี้ (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2529 : 83 - 84)

- 2.10.1 ผู้เรียนอ่านบัตรคำสั่ง (1 นาที)
- 2.10.2 อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา (3-4 นาที)
- 2.10.3 ประกอบกิจกรรม เช่น เกมส สาสิต ฯลฯ (4-6 นาที)
- 2.10.4 ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม (2-4 นาที)
- 2.10.5 แต่ละคนตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติหรือกระดาษคำตอบ (2-3 นาที)
- 2.10.6 ตรวจคำตอบจากแผ่นเฉลยที่ครูเตรียมไว้ให้โดยเปลี่ยนกันตรวจ และให้คะแนน (2 นาที)

ในการใช้ชุดการสอนนี้ ทังก์ (Tunk. 1973) ได้ให้ความเห็นว่า ควรใช้ชุดการสอนรายบุคคลเป็นบางเวลา เพราะถ้าใช้เต็มเวลา 100 % แล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ เช่น การเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งจัดให้มีการอ่าน เขียนและพูด ซึ่งจะต้องใช้การปฏิบัติเป็นรายบุคคลไป หรือการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศ จะต้องมีการเรียนเป็นกลุ่ม เช่น การทัศนศึกษา การอภิปรายรายกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองเพียง 2, 3 หรือ 4 วันต่อสัปดาห์ และมีกิจกรรมร่วมกัน 1 หรือ 2 วันต่อสัปดาห์

2.11 ประโยชน์ของชุดการสอน

- 2.11.1 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
- 2.11.2 ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
- 2.11.3 ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำชุดการสอนไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา
- 2.11.4 ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที

2.11.5 เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

2.11.6 ช่วยให้ผู้วัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

2.11.7 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2.11.8 ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.11.9 ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือ ความเห็นผู้อื่น

จากเอกสารเกี่ยวกับชุดการสอนข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม ประกอบด้วย บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง รูปภาพ เทปเพลง วัสดุทัศนัย เกม โดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซองและภายในประกอบด้วยคู่มือครู และคู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมโดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1) ขั้นทดสอบก่อนเรียน โดยครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้

ด้านอาชีพ

3) ขั้นกิจกรรม โดยครูชี้แจงกฎเกณฑ์ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรม หรือให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4) ขั้นสรุปผล โดยครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

5) ขั้นทดสอบหลังเรียน โดยครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.12.1 งานวิจัยต่างประเทศ

บราวน์เลย์ โอเลตา (Brawley Oleta. 1975 : 428) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสมเพื่อสอนในเรื่อง การบอกเวลาสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า ผู้ทดลองได้ใช้ชุดการสอน 12 ชุด ทดลองในเวลา 15 วัน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฟิชเชอร์ (Fisher. 1980 : 105 - A) ได้ศึกษาการใช้ชุดการสอนอบรมครูในโปรแกรมอบรมครูประถมศึกษาระดับ 1 เพื่อนำความรู้จากการอบรมไปสร้างชุดการสอนสำหรับเด็กระดับ 1 โดยทำการทดลองกับครู 66 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 26 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างชุดการสอนได้มีประสิทธิภาพมากกว่า

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1982 : 4795 - A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลอง และใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.12.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ญาณี ทองพลับ (2525 : 58 - 59) ได้ทดลองสอนความมีวินัยทางสังคมโดยใช้ชุดการสอนในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ในจังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ความมีวินัยทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนด้วยชุดการสอนมีวินัยทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประสิทธิ์ โตอ่อน (2526 : 51) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสิงห์บุรีจำนวน 105 คน ที่เกิดจากการใช้ชุดการสอนด้วยตนเองที่ให้ผลป้อนกลับแบบต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลการเรียนรู้ต่างกัน โดยกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มที่ใช้ชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรมมีคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมสูงกว่า

นักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวนง มังศรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วาสนา วสีประทานพร (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาชุดปฏิบัติการแนะแนวเชิงพลวัต สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2530 จำนวน 240 คน ผลของการศึกษาพบว่าชุดปฏิบัติการแนะแนวที่สร้างขึ้นทั้งหมด 18 ชุด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/84.26

จากเอกสาร และงานวิจัยข้างต้น กล่าวได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสูงเพราะหลักการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามกำลังความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนมี จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่บรรจุไว้ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และจากงานวิจัยข้างต้นจึงสรุปได้ว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นสื่อการสอนที่สามารถสร้างเสริม ปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมและความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน และสร้างความสะดวกให้แก่ผู้สอน จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมาพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของอาชีพ และเพื่อสร้างเครื่องมือ หรือสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ (60/60) ที่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพทุกคนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพได้อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 28 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากประชากรทั้งหมด แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 3 ห้อง จำนวน 112 คน ตอบแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ
2. ตรวจหาคะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด
3. นำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาเรียงลำดับ คัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่ 25 ลงมา ได้นักเรียนจำนวน 28 คน
4. ถามความสมัครใจของนักเรียนในข้อ 2.3 ปรากฏว่านักเรียนทั้ง 28 คน สมัครใจเข้าร่วมทดลองทุกคน แล้วสุ่มนักเรียนอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ
2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ จากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางสำหรับสร้างแบบสอบถาม

1.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการรับรู้ด้านอาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ(วรรณ พรหมบุญมย์. 2526 : 8 : ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 62 - 63)

1.3 นำนิยามศัพท์เฉพาะดังกล่าว มาสร้างแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามความรู้เรื่องอาชีพของ กฤษฎา จันทรวีภาค (2527 : 46 - 52) และแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพของ สมบอง สุขคงคารกิติ (2530 : 124 - 130) แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพนี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อความชนิดตัวเลือก ที่มุ่งถามถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยนำ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณพิศ วาณิชการ และอาจารย์ประหยัด ทองมาก พิจารณาข้อความในแบบสอบถามว่า สามารถวัดได้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามนั้นเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจำนวน 60 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเทศบาลบ่อแม่งเพลงไฟฟ้า อำเภอ

พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 100 คน และนำมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หาค่าคะแนนรายข้อของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในการตรวจสอบแล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าที (t) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ ที่มีค่า t ระหว่าง 0.20-0.36 มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.6 นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 1.5 ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR.-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168 - 170) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.80

ลักษณะของแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ

ตัวอย่างแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ

- คำชี้แจง แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพเป็นแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านอาชีพ
- คำแนะนำ ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าควรจะทำอย่างไร โดยเขียนเครื่องหมาย (x) บนตัวอักษร ก ข หรือ ค ที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

1. ความสำคัญของอาชีพ

0. นักเรียนจะทำอย่างไรจึงจะสามารถดำรงชีวิตให้มีฐานะทางสังคมมั่นคง
- ก. มีครอบครัว
- ข. เรียนหนังสือให้เก่ง ๆ
- ค. ประกอบอาชีพ

2. ลักษณะของอาชีพ

00. บุคคลที่ทาหน้าที่รักษาโรค ภายในช่องปาก ด้วยการผ่าตัดรักษา และวิธีอื่น ๆ รวมทั้งควบคุมโรคติดต่อในช่องปาก คือ บุคคลในข้อใด

- ก. ศัลยแพทย์
- ข. ทันตแพทย์
- ค. สูตินรีแพทย์

3. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

000. ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ควรมีคุณลักษณะใดมากที่สุด

- ก. ทรหด อดทน
- ข. ให้บริการดี
- ค. กล้าแสดงออก

4. สถานที่ประกอบอาชีพ

0000. ถ้ากล่าวถึงเกษตรกรรม นักเรียนจะคิดถึงอะไร

- ก. ร้านค้า ตลาด
- ข. สวน ไร่นา
- ค. โรงงาน

5. การประสบความสำเร็จในอาชีพ

00000. สิ่งสำคัญที่ทำให้อาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้ามีชื่อเสียงคืออะไร

- ก. ทำเลดี
- ข. มีฝีมือดี
- ค. มีความขยัน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

000000. ถ้านักเรียนชอบฟังดนตรี ชอบให้คนมีความสุขด้วยเสียงดนตรี นักเรียนคิดว่านักเรียนควรประกอบอาชีพอะไร

- ก. นักประชาสัมพันธ์
- ข. นักแสดงภาพยนตร์
- ค. นักจัดรายการวิทยุ

7. การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

0000000. สุดาประดิษฐ์ดอกไม้แ่งเพราะที่บ้านทำดอกไม้ประดิษฐ์ส่งขาย นักเรียนคิดว่าสุดาประดิษฐ์ดอกไม้แ่งเพราะอะไร...

- ก. มีความสามารถพิเศษ
- ข. มีโอกาสฝึกทำบ่อย ๆ
- ค. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

00000000. ในโรงเรียนของนักเรียนนักเรียนจะหาข้อมูลทางอาชีพได้จากที่ไหน

- ก. ห้องสมุด
- ข. ห้องฝึกครู
- ค. ห้องอุปกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบถูกต้องกับที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

และ 0 คะแนน สำหรับผู้ที่ไม่ตรงกับที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ และชุดการสอนกิจกรรม

แนะแนว จากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็น

เนื้อหาสำหรับสร้างโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องนิยามศัพท์เฉพาะ และ จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

2.2 สร้างโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ประกอบไปด้วยสถานการณ์และการให้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ

ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว แต่ละครั้งมีขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

2.2.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

2.2.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับเรื่องที่จะเรียน

2.2.3 ขั้นกิจกรรม โดยผู้วิจัยชี้แจงกฎเกณฑ์ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรม หรือ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้แก่

2.2.3.1 ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่ง อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา

2.2.3.2 ให้นักเรียนประกอบกิจกรรม เช่น แสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง ดูรูปภาพ ฟังเทปเพลง ดูวีดีทัศน์ เล่นเกม

2.2.3.3 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม

2.2.4 ขั้นสรุปผล โดยผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

2.2.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

สรุปเป็นขั้นตอนใหญ่ที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คือ ขั้นทดสอบก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนขั้นกิจกรรม ขั้นสรุปผลและขั้นทดสอบหลังเรียน

2.3 นำโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์ไพรรพีศ วาณิชยกร และอาจารย์

ประหยัด ทองมาก ตรวจสอบว่าโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ว่างมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จุดมุ่งหมายและเนื้อหา เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ เพื่อหาความเที่ยงตรง

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 60/60 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลบ่อแมลงไฟฟ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพชุดการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยยึดหลักการที่ว่า การเรียนรู้สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนได้โดยในการกำหนดเกณฑ์ผู้วิจัยคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ขั้นต้นที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการซึ่งกำหนดไว้ว่านักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่าน (60/60) (กรมวิชาการ. 2521 : 39)

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่ม ทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้แต่ละหัวข้อได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่ม ทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60

การทดลองประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
(กรมวิชาการ. 2521 : 40)

ขั้นที่ 1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

1. นำชุดการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลบ่อแมลงไฟฟ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 คน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3 ขึ้นไป 1 คน และคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 ลงมา 1 คน

2. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอน
3. ปรับปรุงชุดการสอนให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก

1. นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลบ่อแม่งไฟฟ้า อําเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 คน ที่มีความสามารถคละกัน
2. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอน
3. ปรับปรุงชุดการสอนให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 3 ทดลองภาคสนาม

1. นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลบ่อแม่งไฟฟ้า อําเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน ที่มีความสามารถคละกัน
2. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอน
3. ปรับปรุงชุดการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ 60/60

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวใช้กับกลุ่มทดลองโดยทดลองทั้งสิ้น

14 ครั้ง ครั้งละ 40 นาทีเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.40 – 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2.4.3 ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยดำเนินการหาประสิทธิภาพดังนี้

ผู้วิจัยตรวจสอบแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง และตรวจแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกข้อของชุดกิจกรรมแนะแนว นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนโดยใช้สูตร (กรมวิชาการ 2521 : 39) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดหลังการเรียนในแต่ละครั้ง ที่จัดไว้ในชุดการสอน
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบ ฝึกหัดหลังเรียนในแต่ละครั้ง
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอนในการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักเรียน
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด หลังเรียนครบทุกหัวข้อของชุดสอนกิจกรรม แนะแนว
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดเมื่อจบบทเรียนในแต่ละ หัวข้อการเรียน

เกณฑ์ที่ต้องการ คือ $E_1 : E_2 = 60 : 60$ เกณฑ์ที่ใช้นี้เท่ากับ
เกณฑ์มาตรฐานของ กรมวิชาการ ซึ่งกำหนดไว้ว่านักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดได้คะแนนตั้งแต่
ร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่าน ปรากฏผลดังกล่าวแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

N	ΣX	A	E_1	N	ΣF	B	E_2
30	250.83	10	83.61	30	642	24	89.16

จากตาราง 1 ปรากฏว่า $E_1 : E_2$ เท่ากับ 83.61 : 89.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 60 : 60 ซึ่งได้มาจากการหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ทดลองภาคสนาม

3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ จากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสำหรับสร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ในการศึกษาค้นคว้า

3.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ในการศึกษาค้นคว้าซึ่งมี เนื้อหาและจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ขั้นตอนในการสอนแบบปกติมี ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ครูและนักเรียนสนทนากันเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้วและครูสรุปเพิ่มเติม

3.3 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์-พรณพิศ วาณิชยการ และอาจารย์ประหยัด ทองมาก ตรวจสอบว่าโปรแกรมการสอนนี้ ความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการตลอดทั้งสื่อ-อุปกรณ์

3.4 นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนเทศบาลบ่อผ่างไฟฟ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 12 คน เพื่อดูด้านความเหมาะสมของเนื้อหาการสอน ขั้นตอนการสอน และระยะเวลาที่ใช้ในการสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการสอนปกติใช้กับกลุ่มควบคุม โดยมีการสอนทั้งสิ้น 14 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 - 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 67) โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R _E	T ₁	X	T ₂
R _C	T ₁	~X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

E แทน กลุ่มทดลอง

C	แทน	กลุ่มควบคุม
T ₁	แทน	การสอบก่อนทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังทดลอง
X	แทน	การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
~X	แทน	การสอนแบบปกติ

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถาม การรับรู้ด้านอาชีพ แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนทดลอง (Pretest)

2.2 การทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับกลุ่มทดลอง และโปรแกรมการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุมหลังเลิกเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มทดลอง ใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จำนวน 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ดำเนินการในวันจันทร์ และ วันพุธ เวลา 15.40 – 16.20 น.

2.2.2 กลุ่มควบคุม ใช้โปรแกรมการสอนแบบปกติ จำนวน 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ดำเนินการในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.40 – 16.20 น.

2.3 หลังการทดลอง เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ โดยใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนทดลอง แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

วิธีจัดการกับข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ เทคนิค 25% ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ใช้ข้อคำถามการรับรู้ด้านอาชีพที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139)

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มคะแนนสูง
	R_e	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มคะแนนต่ำ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ โดยใช้

สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) (ส่วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม

2.3 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้เกณฑ์

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

E_1 แทน ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ในแต่ละครั้งที่จัดไว้ในชุดการสอน

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้แต่ละครั้ง

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

E_2 แทน ประสิทธิภาพของชุดสอนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

B แทน คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดเมื่อจบบทเรียนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้

เกณฑ์ที่ต้องการคือ $E_1 : E_2 = 60 : 60$ เกณฑ์ที่ใช้นี้เท่ากับเกณฑ์มาตรฐานของ
กรมวิชาการ ซึ่งกำหนดไว้ว่านักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่าน (กรมวิชาการ. 2521 : 39)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มคะแนน
ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและการสอนแบบปกติ โดยใช้สูตร t-test แบบ
Dependent measure จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 99)

$$t = \frac{D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

3.2 เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนปกติ โดยใช้สูตร t-test
แบบ Independent measure (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S^2_1 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบค่าที่

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

การทดสอบ	N	X	S.D.	t
ก่อนทดลอง	14	16.36	1.34	23.49**
หลังทดลอง	14	37.64	1.34	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสามารถทำให้นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น

2. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	X	S.D.	t
ก่อนทดลอง	14	15.93	1.64	18.14**
หลังทดลอง	14	28.36	3.84	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 บ่งชี้ว่า คะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนแบบปกติสามารถทำให้นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น

3. เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	14	37.64	2.31	9.02**
กลุ่มควบคุม	14	28.36	2.56	

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 บ่งชี้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และมีนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว สามารถทำให้นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่าการสอนแบบปกติ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังจากการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น หลังจากการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น หลังจากการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 28 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากประชากรทั้งหมดแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ
2. โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม จำนวน 112 คน ตอบแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ แล้วนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาเรียงลำดับคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมาได้นักเรียนจำนวน 28 คน ถามความสมัครใจของนักเรียนทั้งหมดแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน และเก็บคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. การทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพกับกลุ่มทดลอง จำนวน 14 ครั้ง ๆ ละ 40 นาทีเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์

และวันหยุดเวลา 15.40-16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2537 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2537

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพกับกลุ่มควบคุม จำนวน 14 ครั้ง ๆ ละ 40 นาทีเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และ วันพฤหัสบดี เวลา 15.40-16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2537 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2537

3. หลังการทดลอง

3.1 ภายหลังจากใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพแก่กลุ่มทดลองและการสอนแบบปกติแก่กลุ่มควบคุมแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามดังกล่าวมาเป็นคะแนนหลังการทดลอง

3.2 ผู้วิจัยนำคะแนนก่อนการทดลองและคะแนนหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent measure
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent measure
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent measure

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏผลดังนี้

1. การรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนภายในกลุ่ม

1.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของประสิทธิ์ โคอ่อน (2526: 51) ที่พบว่า การใช้ชุดการสอนด้วยตนเองทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสิงห์บุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงขึ้นและสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521:55) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อที่จัดอย่างมีระบบสอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ที่จัดให้เป็นแต่ละหน่วย ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และนอกจากนี้

ผู้สตั้มและคนอื่น ๆ (Houston and other.1972:10-12) กล่าวว่า ชุดการสอนสามารถเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาการรับรู้อาชีพของนักเรียนได้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยดำเนินการโดยทดสอบความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนแล้วนำเข้าสู่บทเรียนโดย สันทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพ และในขั้นประกอบกิจกรรมนั้นผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้สื่อประสมซึ่งประกอบด้วยบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง รูปภาพ เทปเพลง วิดีทัศน์ เกม แบบฝึกหัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซองและภายในประกอบด้วยคำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน และสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง ในขั้นสรุปผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และให้นักเรียนทดสอบความรู้หลังเรียน เพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวทำให้นักเรียนมีโอกาสเรียนและทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แก่กัน ได้เห็นรูปแบบและลักษณะของการทำงานซึ่งจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต รวมถึงการสำรวจตนเองและการศึกษาสถานที่ของแต่ละอาชีพก็มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพอันจะช่วยพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้น

1.2 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของปทุมมาศ พูลเกษม (2529:56) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการพัฒนาภูมิกาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานครจำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติมีภูมิกาวะทางอาชีพสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของฮอยท์ (Mortensen.1967 : 459-461; อ้างอิงมาจาก Hoyt.n.d.) ที่

กล่าวว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการพัฒนาความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและต้องการรับรู้เกี่ยวกับงานและอาชีพและเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอาชีพจึงควรเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

ศึกษาโดยจะต้องเริ่มสอนให้นักเรียนในระดับนี้ได้ตระหนักหรือรับรู้เกี่ยวกับอาชีพด้วยวิธีที่เหมาะสม

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะว่าในการสอนแบบปกตินั้นผู้วิจัยดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำ โดยผู้วิจัยกับนักเรียนสนทนากันเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ส่วนในขั้นสอนนั้นผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการรับรู้ด้านอาชีพและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นซักถามสิ่งที่ตนเองสนใจ และช่วยกันสรุปเมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละเรื่อง นักเรียนส่วนใหญ่อธิบายเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ได้พัฒนาตนเองเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

2. การรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนระหว่างกลุ่ม

ภายหลังการทดลองพบว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและการสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแล้วพบว่า การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวทำให้นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของญาณี ทองพลับ (2525:58) ที่ได้ทดลองสอนความมีวินัยทางสังคมด้วยชุดการสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดพัทลุง จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนฝึกวินัยทางสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ผลการ

ศึกษาพบว่า ความมีวินัยทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลนง มังศรีสรณ์ (2530:43) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องสังคมวัตถุ 4 แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องสังคมวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคมวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลของการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวสามารถทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่าวิธีสอนแบบปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม ประกอบด้วยบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง รูปภาพ เทปเพลง วิดีทัศน์ เกมและแบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเนื้อหากิจกรรมและสื่อประสมให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะพร้อมทั้งได้หาประสิทธิภาพของเครื่องมือตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการก่อนนำไปใช้ในการทดลอง ทำให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความรู้ความสามารถของตนเองประกอบทั้งเนื้อหาและกิจกรรมของชุดการสอนดังกล่าวส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง กิจกรรมในแต่ละครั้งสร้างความสนใจให้นักเรียนตอบสนอง นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองเต็มที่ รวมทั้งได้รับความสนุกสนานในการเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าคิด กล้าพูด กล้ากระทำ และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ส่วนวิธีสอนแบบปกตินั้น แม้ว่าจะสามารถพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพได้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามก็ตามคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ต่ำกว่าคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีสอนแบบปกติผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยบรรยายตามเนื้อหา ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งไม่มีสื่อการเรียนในการสร้างความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนเท่าที่ควร อีกทั้งนักเรียนไม่มีโอกาสลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ขาดทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีการรับรู้ด้านอาชีพมีการใช้สื่อประสมซึ่งเหมาะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของการสร้างและการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ควรจัดเตรียมห้องเรียน เตรียมสื่อการสอนประสมให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง นอกจากนี้ชุดการสอนจะช่วยแก้ปัญหาคาดบุคลากรทางการแนะแนว โดยครูผู้สอนสามารถใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวได้ ตามคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนคู่มือครูและคู่มือนักเรียน ตลอดจนสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้แล้วได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรมีการติดตามประเมินผลการพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนแต่ละคน ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมว่า นักเรียนได้นำไปใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดในการเลือกแผนการเรียนเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ประทีปธีรนนท์ ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมและแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรมเพื่อพัฒนา

คุณธรรมด้านสัปปุริสธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

จังหวัดนครปฐม ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

กฤษณา จันทรวินาศ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2527. อัดสำเนา.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. มิตีที่ 3 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา.

กรุงเทพฯ : แผนกวิชาทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ :

ฝ่ายการพิมพ์สำนักเทคโนโลยีการศึกษา , 2523.

ณัฏฐิ ทองพลับ. การทดลองสอนความมีวินัยทางสังคมด้วยชุดการสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่4. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

นวลนง มังตรีสรณ์. ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสิ่งแวดล้อม 4 ที่มีต่อคุณธรรม

คุณธรรมสิ่งแวดล้อม 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์

กรุงเทพมหานคร ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2528.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และกมล สุธประเสริฐ "หมอและอักษรศาสตร์บัณฑิต ความล้มเหลวของ
การแนะแนวในเมืองไทย," แนะแนว. 17(18) :27-30; ธันวาคม
2524 - มกราคม 2525.

นิภา ศรีโพธิ์โรจน์. สถิติอนุพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์,
2533.

บุญเกื้อ ควรวาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2529.

ประสิทธิ์ โตอ่อน. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เกิดจากชุดการเรียนรู้ด้วย
ตนเองที่ใช้ผลย้อนกลับแบบต่าง ๆ. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2530. อัดสำเนา.

พ่องพวรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา.
ตำราอุดมศึกษาโครงการส่งเสริมการแต่งตำราทบทวนวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : บัณฑิต
การพิมพ์. 2529.

พ่องพวรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

ไพศาล ไกรสิทธิ์. วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ลัดดา ศุภปรีดี. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เศศ, 2522.

ส่วน สายยศและ อังคณา สมยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:
บริษัทศึกษาพร, 2531.

วรรณ พรมบุญมย์. ยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ :
อักษรไทย, 2526.

วาสนา วลีประทานพร. การศึกษาชุดปฏิบัติการแนะแนวเชิงพลวัต สำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2531. อัดสำเนา.

วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ :

องค์การค้ำชูสภา, 2520.

✓ สมพงษ์ สุขสงเคราะห์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการสำนึกด้านอาชีพของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สุนันท์ บัณฑาคม. การผลิตชุดการสอน "เอกสารประกอบการเรียนวิชาสื่อการสอนระดับ

ประถมศึกษา" แผนกวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2519.

สำเนาวิ ชจรศิลป์. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :

กองบริการศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

Anderson, R.M. "Self Instruction as Method of Preparing Elementary School Social Studies Teacher Trainees to Apply on Induction Teaching Model," Dissertation Abstracts International. 42 : 4795-A; May, 1982.

Brawley, Oletha Danials. " A Study to Evalvate the Effects of Using Multimedia Instruction Modules to Teach Time Telling to Retarded Learner, " Dissertation Abstracts International. 35(7) : 4280-A ; January, 1975.

Corso, Frank V. "Career Awareness of the Sixth-Guade Student," Dissertation Abstracts International. 28 (02): 188 ; Summer, 1990.

Currie, Lawrence E. "An Index of Vocational Awareness," The Vocational Guidance Quarterly. 23 ; June, 1975.

_____. "Vocational Awareness, Vocational Development and Vocational Reponse in Adolescents of Divergent Ethic, Educational, and Socio-Economic Backgrounds," Dissertation Abstracts International 34 : 7119-A ; June, 1973.

Dickens, Alice Moss. "Career Awareness: An Investigation of Career Awareness of Inner-City Students in Structured and Conventional Programs (Disadvantaged, Minority, Urban)," Dissertation Abstracts International. 45 (08) : 2502-A ; February, 1985.

- English, Horace B., and Ava Champney English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. London : Longmans, Green and CO., 1970.
- Fisher, D.W. "The Effect of Brief Vocational Guidance Program on the River of Career Maturity of Group of Catholic High School Seminary Students, "Dissertation Abstracts International. 41 : 105-A ; July, 1980.
- Gordon, Lawrence. Module on O-A. Florida : Florida Department of Education, 1973.
- Ginzberg, Eli. The Development of Human Resources. New York : McGraw Hill Book company, Inc., 1966.
- Houston, W.Robert and others. Development Instructional Modules; A Modular System for Writing Modules. Texas : College of Education University of Houston, 1972.
- Howell, Bluce. "TULSAPAC: Anatomy of A Learning Package, "American Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Educational Tecnology Publication, 1973.
- Malvey, Edward Michael. "A Study of the Effects of A Formal Program of Career Education on the Academic Achievement in Mathematics and Reading, Self Concept, and Career Awareness of Selected Elementary School Childern," Dissertation Abstracts International. 45 (11):3273-A; May, 1985.
- Mead, George H. "Mind, Self and Society, " Chicago University of Chicago, 1934.
- Miles, Barbara J. "A Inyestigation of the Relationship Among the Learning Style Sociological Preference of Fifth and Sixth Grade Students Selected Interactive Classroom Patterns, Attitudes and Achievement in Career Awareness and Career Decision Making Concepts,' "Dissertation Abstracts International. 48 (10) :2527-A ; April, 1988.
- Mortensen, D.G. Guidance in Today Schools. New York : Congress Cataloging in Publication, 1976.
- Nancy ,Sisca B. "The Effect of a Career Education Program on the Career Awareness of Mexican American Children in Upper Elementary Grade." Dissertation Abstracts International. 7220-A.36 : May, 1976.
- Nash, Judit Marguerite. "An Investigation of Effects of A Career Awareness Program at the Elemmentary School Level," Dissertation Abtracts International. 39 : 2052-A. October, 1978.
- Osipow, Samuel H. Theories of Career Development. New York : Meredith Corporation, 1973.
- Rogers, Carl R. Client-Centered Theory. Boston : Houghton Mifflin Co., 1951..
- Solvay, Pamala A. "Career Awareness in the Elementary School," Dissertation Abstracts International. 49 (06) : 1439-A ; December, 1988.
- Splete, Howark H. " Planning for A Comprehensive Career Guidance Program in the Elementary School," Vocational Guidance Quarterly, Whilfield : The National Vacational Guidance Association, 1982.

- Super, Donald E. "Vocational Adjustment Implementing A Self Concept,"
Occupation. 30 : 88-92 ; September, 1951.
- Super, Donald E. The Psychology of Career. New York : Harper and Row
Publishers, 1960.
- Thompson, John F. Foundation of Vocational Education : Social and
Philosophy Concept. Englewood Cliffs, New Jersey:Prentice-Hall,
1973.
- Tolbert, E.L. Counseling for Career Development. Boston : Houghton
Mifflin Company, 1974.

חנאמא

ภาคผนวก ก.

- โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ
- ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ
- โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ
- การสอนแบบปกติ เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองโดยใช้อีกิจกรรม "หัวใจเรียวหา" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนจับชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 1.2 ให้นักเรียนหาคู่ประกอบของอาชีพที่มีลักษณะคู่กัน เช่น ครู/นักเรียน, แพทย์/คนไข้ 1.3 คู่ใดประกอบคู่ได้สำเร็จให้พาคู่ตนเองมายืนเรียงลำดับกัน 1.4 ให้นักเรียนแต่ละคู่สัมภาษณ์เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล งานอดิเรกที่ชอบอาชีพที่ฉันทึ้น ของกันและกัน	1. กระดาษแข็งตัดเป็นรูปหัวใจ 2. อุปกรณ์การเขียน 3. เอกสารกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
		2. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	1.5 ให้นักเรียนแต่ละคนนำรายงานสิ่งที่สัมภาษณ์ผู้รู้ของตนเองให้สมาชิกคนอื่นฟัง 2. ผู้วิจัยแจกตารางการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ 2.2 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ 2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
2	ความสำคัญของการประกอบอาชีพ เรื่อง"อาชีพนั้นสำคัญไฉน"	เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพได้	2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง การรับรู้ด้านเรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ 2.5 ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรม (ตั้งแต่ ครั้งที่ 2 - 13 มีวิธีดำเนินการเช่นเดียวกัน) 1.ขั้นทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนก่อนเรียน เพื่อพิจารณาความรู้เดิมของผู้เรียน ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 2.ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ด้านอาชีพ ซึ่งได้แก่ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประ-	1.คำชี้แจง 2.คู่มือครู 3.คู่มือนักเรียน 4.แบบฝึกหัด ก่อนและหลังเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
			แต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ 3.ชั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงกฎเกณฑ์ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรมหรือ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง 4.ชั้นสรุปผล ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5.ชั้นทดสอบหลังเรียน โดยผู้วิจัย ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนแต่ละครั้ง เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง และเมื่อนักเรียนเรียนครบทุกหัวข้อ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนครบทุกหัวข้อของชุดการสอนกิจกรรม กิจกรรมแนะแนวอีกครั้งหนึ่ง	5. วัสดุทัศนเรื่อง "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
3	ความสำคัญของอาชีพแต่ละประเภท	เพื่อให้ให้นักเรียนบอก ความสำคัญของอาชีพ แต่ละประเภท		1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน เรียน 4. แบบฝึก- หัดก่อนและ หลังเรียน ในแต่ละหัวข้อ 5. สื่อการเรียน เกม "จับรัก อาชีพ"
4	ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกชื่อ และลักษณะของอาชีพ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน		1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน เรียน 4. แบบฝึก- หัดก่อนและ หลังเรียน ในแต่ละหัวข้อ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
5	คุณลักษณะ ของผู้ประกอบอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนบอก คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ		5.สื่อการเรียนรู้ ภาพ เรื่อง "อาชีพใน ชุมชน" 1.คำชี้แจง 2.คู่มือครู 3.คู่มือนักเรียน เรียน 4.แบบฝึกหัดก่อนและ หลังเรียน แต่ละหัวข้อ 5.สื่อการเรียนรู้ เกม "ศาลาลอนอาชีพ"
6	สถานที่ประกอบอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนบอก สถานที่ประกอบอาชีพ แต่ละประเภทได้		1.คำชี้แจง 2.คู่มือครู 3.คู่มือนักเรียน เรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
7	การประสพ ความสำเร็จ ในอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนออก คุณสมบัติของบุคคลที่ ประสบความสำเร็จใน การอาชีพ		4.แบบฝึก- หัดก่อนและ หลังเรียนใน แต่ละหัวข้อ 5.สื่อการเรียน เกม "กระຈກຫດ້ານ" 1.คำชี้แจง 2.คู่มือครู 3.คู่มือนัก- เรียน 4.แบบฝึก- หัดก่อนและ หลังเรียนใน แต่ละหัวข้อ 5.สื่อการเรียน กรณีตัว- อย่างเรื่อง "ทำพิสุจน์"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
8	ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนรู้ลักษณะเด่นของตนเพื่อที่จะได้นำมาใช้ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต		1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อ 5. สื่อการเรียนรู้ เกม "จุดเด่น"
9	ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ		1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
10	การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำทักษะที่ได้จากการเรียนมาเป็นแนวทางในการทำงาน		5. สื่อการเรียน บทบาท สมมติเรื่อง "เหมาะที่สุด" 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อ 5. สื่อการเรียน เทป เพลง "กพอ."
11	การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนได้มีประสบการณ์ในอาชีพจากการได้ยิน ได้ฟัง		1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
		เกี่ยวกับสภาพการทำงานของแต่ละอาชีพ		เรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อ 5. สื่อการเรียน วิธีทัศน์ เรื่อง "อาชีพ"
12	การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	เพื่อให้ นักเรียน มีความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้		1. คำขึ้นใจ 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อ 5. สื่อการเรียน เทป บรรยาย

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
13	การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (ต่อ) เรื่อง "เส้นทางสู่ฝัน"	เพื่อให้นักเรียน บอกแนวทางเรียนต่อ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ อาชีพ		เรื่อง "แหล่ง ข้อมูล" 1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนัก- เรียน 4. แบบฝึก- หัดก่อนและ หลังเรียนใน แต่ละหัวข้อ 5. แผนการศึกษา ต่อเรื่อง "เส้นทางสู่ฝัน"
14	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียน บอกถึงสิ่งที่ได้รับจาก การเข้าร่วมโปรแกรม การใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยผู้วิจัยนั่งตรงหัวตัวยู 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิด- เห็นเกี่ยวกับ 2.1 ความหมายของการรับรู้	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
		2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	ด้านอาชีพ 2.2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไปใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพได้อย่างไร 2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว 3. ผู้วิจัยสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนฟัง 4. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 40 นาที

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
 2. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและ
 วิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ชื่อกิจกรรม "หัวใจเรียวหา"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนการปฐมนิเทศครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการปฐมนิเทศ

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฐมนิเทศ โดยให้นักเรียนเล่นเกม "หัวใจเรียวหา" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาจับชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน แล้วให้หาคู่ประกอบของอาชีพที่มีลักษณะคู่กัน แล้วให้แต่ละคู่สัมภาษณ์ตนเอง

1.2.3 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการเล่นเกม "หัวใจเรียวหา"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง การปฐมนิเทศ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เล่นกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฐมนิเทศ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองโดยใช้ เกม "หัวใจเรียวหา"

1.3.2.2 ครูแจกตารางการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งการชี้แจงความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและวิธีการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

1.3.2.4 ครูนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับ วัน เวลา สถานที่ ในการเข้าร่วมโปรแกรม

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 กระดาษแข็งตัดเป็นรูปหัวใจ

1.4.2 เอกสารกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฐมนิเทศ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

- 2.1 จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
 2. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.2 สื่อ-อุปกรณ์

2.2.1 กระดาษแข็งตัดเป็นรูปหัวใจ

2.2.2 เอกสารกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.3 วิธีดำเนินการ

2.3.1 ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองโดยใช้ เกม "หัวใจเรียกหา" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 2.3.1.1 ครูให้นักเรียนจับชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
- 2.3.1.2 ให้นักเรียนหาคู่ประกอบของอาชีพกับสถานที่ประกอบอาชีพที่คู่กัน เช่น ครู/โรงเรียน แพทย์/โรงพยาบาล
- 2.3.1.3 คู่ใดประกอบคู่ได้สำเร็จให้พาคู่ตนเองมายืนเรียงลำดับกัน
- 2.3.1.4 ให้แต่ละคู่สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล งานอดิเรกที่ชอบ อาชีพที่ใฝ่ฝันของกันและกัน
- 2.3.1.5 ให้แต่ละคู่รายงานสิ่งที่สัมภาษณ์คู่ของตนเองให้สมาชิกคนอื่นฟัง
- 2.3.2 ครูแจกตารางการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งการชี้แจงรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - 2.3.2.1 ครูอธิบายความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 2.3.2.2 ครูชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

2.3.2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

2.3.2.4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ และ นัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับ วัน เวลา สถานที่ ตามแนวสรุปดังนี้

การรับรู้ด้านอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของ การประกอบอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบ อาชีพการประสบความสำเร็จในอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ การมีประสบการณ์ เกี่ยวกับอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ

วิธีการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

วัน เวลา ทุกวันจันทร์ และ พุธ เวลา 15.40-16.20 น.

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การปฐมนิเทศ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยการเล่น เกม "หัวใจเรียวหา"
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านกติกาการเล่นเกม "หัวใจเรียวหา"
 - 3.3 ให้นักเรียนอาสาสมัคร 1 คน จับชิ้นส่วนซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
 - 3.4 ให้นักเรียนหาคู่ประกอบของอาชีพกับสถานที่ประกอบอาชีพ ที่คู่กัน เช่น ครู/โรงเรียน แพทย์/โรงพยาบาล
 - 3.5 คู่ใดประกอบคู่ได้สำเร็จให้คู่ตนเองมายืนเรียงลำดับกัน
 - 3.6 ให้แต่ละคู่สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล งานอดิเรกที่ชอบ อาชีพที่ใฝ่ฝัน ของกันและกัน
 - 3.7 ให้แต่ละคู่รายงานสิ่งที่สัมภาษณ์คู่ของตนเองให้สมาชิกคนอื่นฟัง
 - 3.8 ให้นักเรียนสำรวจสิ่งที่ได้จากการเล่น เกม "หัวใจเรียวหา"
 - 3.9 ให้นักเรียนฟังการอธิบาย ถึง ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมาย และวิธีการ เข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 3.10 ให้นักเรียนสรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วม โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
-

ฉลากหัวใจอาชีพ เกม "หัวใจเรียวทหา"

ครู

โรงพยาบาล

โรงเรียน

แพทย์

ผู้ว่าราชการ

ตำรวจ

ศาลากลางฯ

โรงพัก

แม่ค้า

ธนาคาร

ตลาด

พนักงานรับจ่ายเงิน

กรรมกร

ท่าเรือ

ครั้งที่ 2

หน่วยที่ 1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนบอกถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ

แนวคิด การประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ชื่อกิจกรรม "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพ ในเรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ โดยให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการดูวีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการดูวีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน" ให้นักเรียนฟัง

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 วีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน" ซึ่งมีภาพ และเนื้อหาที่บรรยายเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพได้

2.2 แนวคิด

การประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 วิดีทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน" ซึ่งมีภาพ และเนื้อหาที่บรรยายเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีการดูวีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

2.4.3.2 ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

มนุษย์เกิดมาต้องทำงาน ต้องมีอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว การทำงาน
ตรงตามความสามารถและความสนใจ ย่อมทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพ และมีความสุขในชีวิต
การสำรวจตนเองและอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
 - 3.2 ให้นักเรียนฟังคำอธิบายเรื่องการควิดีทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"
 - 3.3 ให้นักเรียนควิดีทัศน์ "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"
 - 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
 - 3.8 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
-

วิธีทำ

"อาชีพนั้นสำคัญไฉน"

เนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพในอนาคต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้คุณค่าและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ เกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตทุกประเภท ตัวอย่างอาชีพ :

อาชีพขายหนังสือ นิตยสาร

อาชีพขายผลไม้

อาชีพขายดอกไม้ ร้อยมาลัย

อาชีพขายขนม, ขนมบ้าน, ขนมชิ้นกระต่าย
กล้วยทอด

อาชีพทำบุญแจ

อาชีพปะยางซ่อมรถ

อาชีพแกะปะหุ่นทางแกง

อาชีพซ่อมรองเท้า

อาชีพขายล็อตเตอรี่

อาชีพขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ

อาชีพรับตัดกระดาษ

ครั้งที่ 3

หน่วยที่ 1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสำคัญของอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนบอกถึงความสำคัญของการประกอบแต่ละประเภท

แนวคิด อาชีพในโลกนี้มีมากมาย แต่ละอย่างล้วนมีความสำคัญต่อกันและกัน ทุกอาชีพมีความก้าวหน้าในตัวเอง และที่สำคัญยิ่งอาชีพสุจริตทุกอาชีพเป็นอาชีพที่มีเกียรติ

ชื่อกิจกรรม "ฉันรักอาชีพ"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพ ในเรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ โดยให้นักเรียนเล่นเกม "ฉันรักอาชีพ"

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเล่นเกม "ฉันรักอาชีพ"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีและกติกาการเล่นเกม "ฉันรักอาชีพ" ให้นักเรียนฟัง

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 ใบฉลาก "ฉันรักอาชีพ" ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับชื่ออาชีพต่าง ๆ เช่น ครู ตำรวจ แพทย์ ช่างสวน ฯลฯ

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนนอกถึงความสำคัญของอาชีพแต่ละประเภท

2.2 แนวคิด

อาชีพในโลกนี้มีมากมาย แต่ละอย่างล้วนมีความสำคัญต่อกันและกัน ทุกอาชีพมีความก้าวหน้าในตัวเอง และที่สำคัญยิ่งอาชีพสุจริตทุกอาชีพเป็นอาชีพที่มีเกียรติ

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 ใบฉลาก "ฉันรักอาชีพ" ซึ่งเป็นสื่อความเกี่ยวกับชื่ออาชีพต่าง ๆ เช่น ครู ตำรวจ แพทย์ ช่างสวน ฯลฯ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีและกติกาการเล่นเกม "ฉันรักอาชีพ"

2.4.3.2 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 2 - 3 คน ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากอาชีพ

2.4.3.3 ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิด บอกประโยชน์ ความสำคัญของอาชีพที่กลุ่มจับได้

2.4.3.4 ให้กลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานประโยชน์ ความสำคัญของอาชีพที่กลุ่มจับได้

ให้เพื่อน ๆ ฟัง

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

คนแต่ละคนมีหน้าที่ที่จะทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน การประกอบอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมาย และศีลธรรม ล้วนมีเกียรติ

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านกติกาการเล่น เกม "ฉันรักอาชีพ"
 - 3.3 ให้นักเรียนเล่นเกม "ฉันรักอาชีพ"
 - 3.4 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน ให้นำแต่ละกลุ่มจับฉลากอาชีพ
 - 3.5 ให้นำแต่ละกลุ่มระดมความคิด บอกประโยชน์ ความสำคัญของอาชีพที่กลุ่มจับได้
 - 3.6 ให้นักกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานประโยชน์ ความสำคัญของอาชีพที่กลุ่มจับได้ให้เพื่อน ๆ ฟัง
 - 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
 - 3.8 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
-

ฉลากชื่ออาชีพ เกม "จับรักอาชีพ"

ตำรวจ	ทหาร	นางพยาบาล
พ่อค้า	พนักงานเก็บขยะ	ครู
ชาวสวน	ทันตแพทย์	บุรุษไปรษณีย์
ชาวประมง	กรรมกรก่อสร้าง	ผู้พิพากษา
พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง	พนักงานทำความสะอาดถนน	

ครั้งที่ 4

หน่วยที่ 2 ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

ชื่อเรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพและลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

แนวคิด อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมีรูปแบบและลักษณะการทำงานที่ต่างกัน

ชื่อกิจกรรม "อาชีพในชุมชน"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพ ในเรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท โดยให้นักเรียนดูภาพ "อาชีพในชุมชน"

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการดูภาพ "อาชีพในชุมชน"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เล่นกิจกรรมแนะแนว เรื่องลักษณะของอาชีพแต่ละประเภทตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ลักษณะของอาชีพในชุมชน

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนดูภาพ "อาชีพในชุมชน"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

ในชุมชน

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 ภาพ "อาชีพในชุมชน" ซึ่งเป็นภาพข้อความเกี่ยวกับชื่ออาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพและลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

2.2 แนวคิด

อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมีรูปแบบและลักษณะการทำงานที่ต่างกัน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 ภาพ "อาชีพในชุมชน" ซึ่งเป็นภาพข้อความเกี่ยวกับชื่ออาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ลักษณะของอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนดูภาพ "อาชีพในชุมชน"

2.4.3.2 ให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพและลักษณะการทำงานจากภาพที่เห็น

2.4.3.3 ให้นักเรียนสำรวจว่าตนเองสนใจอาชีพใดบ้าง

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพแต่ละประเภทตามแนวสรุปดังนี้

การได้เห็นรูปแบบและลักษณะการทำงาน จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท
 - 3.2 ให้นักเรียนดูภาพ "อาชีพในชุมชน"
 - 3.3 ให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพและลักษณะการทำงานจากภาพที่เห็น
 - 3.4 ให้นักเรียนสำรวจว่าตนเองสนใจอาชีพใดบ้าง
 - 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท
 - 3.6 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท
-

ภาพ "อาชีพในชุมชน"

ครั้งที่ 5

หน่วยที่ 3 คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพ ควรใช้บุคคลที่มีลักษณะใด

แนวคิด อาชีพแต่ละอาชีพ ย่อมใช้คนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน

ชื่อกิจกรรม "คํากลอนอาชีพ"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ๗
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพ ในเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ โดยให้นักเรียนเล่นเกม "คำกลอนอาชีพ" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 โดยให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาอ่านคำกลอนอาชีพที่หน้าชั้นเรียน และนักเรียนคนอื่น ๆ เป็นผู้ทายชื่ออาชีพนั้น ๆ

1.2.3 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการเล่นเกม "คำกลอนอาชีพ"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูแนะนำแบบฝึกหัดก่อนการนำให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีและกติกาการเล่นเกม "คำกลอนอาชีพ" ให้นักเรียนฟัง

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

1.3.2.5 ครูแนะนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 ใบฉลาก "คำกลอนอาชีพ" ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับลักษณะของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในสถานการณ์กิจกรรมแนะแนว เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพ ควรใช้บุคคลที่มีคุณลักษณะใด

2.2 แนวคิด

คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรทราบว่าอาชีพใด มีลักษณะการทำงานอย่างไร และอาชีพแต่ละอาชีพย่อมใช้คนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 ใบฉลาก ค้ากลอนอาชีพ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีและกติกาการเล่นเกม "ค้ากลอนอาชีพ"

2.4.3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครจับฉลาก "ค้ากลอนอาชีพ" 1ใบ แล้วอ่านค้ากลอนอาชีพให้เพื่อนฟัง โดยไม่อ่านข้อความในวงเล็บ แล้วให้เพื่อนในกลุ่มทายว่าเป็นชื่ออาชีพอะไร

2.4.3.3 ถ้านักเรียนคนใดทายถูก นักเรียนคนนั้นจะเป็นคนออกมาหยิบฉลาก และอ่านให้เพื่อนทายชื่ออาชีพต่อไป

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนลองสำรวจตนเองว่าตนเองมีลักษณะที่จะประกอบอาชีพใด

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

การสำรวจตนเองและลักษณะอาชีพ จะเป็นพื้นฐานในการช่วยตัดสินใจ เลือกประกอบอาชีพ

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านกติกาการเล่นเกม "คำกลอนอาชีพ"
 - 3.3 ให้นักเรียนอาสาสมัคร 1 คน จับฉลากคำกลอนอาชีพขึ้นมาอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง โดยไม่ต้องอ่านคำในวงเล็บ
 - 3.4 ให้นักเรียนในกลุ่มทายชื่ออาชีพ ตามคำกลอนซึ่งบอกคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ
 - 3.5 ให้นักเรียนคนที่ทายชื่ออาชีพถูก ออกมาจับฉลาก "คำกลอนอาชีพ" แล้วอ่านคำกลอนนั้นให้เพื่อนฟัง แล้วทายชื่ออาชีพกันไป
 - 3.6 ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ตนเองมีลักษณะที่จะประกอบอาชีพใดบ้าง
 - 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ
 - 3.8 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ
-

ฉลากคำกลอนอาชีพ เกม "คำกลอนอาชีพ"

จะเป็น (ครู) ต้องเสียงดัง พูดฟังชัด หรือถนัดชี้แจงแถลงไข

จะเป็น (หมอ) ต้องมีธรรมประจำใจ ต้องไม่รังเกียจโรคทุกข์โศกคน

เป็น (ตำรวจ) ต้องเมตตาประชาชนผู้ ไม่ใช้ลาดปราบเหล่านายได้ทุกคน

เป็น (คารา) ต้องชอบงานแสดง รู้จักสร้างสรรค์ทำได้น่าชม

เป็น (พยาบาล) งานโรคภัยไม่ต้องกลัว คนไข้ไม่รังเกียจนึกเกลียดชัง

จะเป็นพวก (ลับเหวอ) อย่าเห่ยศ ต้องทรหดไม่ขาดตลาดกลัวผี

เป็น (กรรมกร) ต้องปราดเปรียวด้วยเรี่ยวแรง ที่แข็งแกร่งอุตสาหกรรมดี

ครั้งที่ 6

หน่วยที่ 4 สถานที่ประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนบอกสถานที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทได้

แนวคิด อาชีพแต่ละประเภท ย่อมมีสถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

ชื่อกิจกรรม "กระຈกหกด่าน"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คาชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพ ในเรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ โดยให้นักเรียนทำกิจกรรม "กระจกหกด้าน" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 ให้นักเรียนโยงชื่ออาชีพ กับสถานที่ทำงานให้ถูกต้อง

1.2.3 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากกิจกรรม "กระจกหกด้าน"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องสถานที่ประกอบอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการประกอบกิจกรรม "กระจกหกด้าน" ให้นักเรียนฟัง

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนโยงชื่ออาชีพ กับสถานที่ทำงานให้ถูกต้อง

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 กระดาษขาวล้น

1.4.3 ชื่ออาชีพ และสถานที่ทำงาน

1.4.4 กระดานดำ ชอล์ก

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนบอกสถานที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทได้

2.2 แนวคิด

อาชีพแต่ละประเภท ย่อมมีสถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.3.2 กระดาษขาวสั้น

2.3.3 ชื่ออาชีพ และสถานที่ทำงาน

2.3.4 กระดาษดำ ชอล์ก

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ สถานที่ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีประกอบกิจกรรม "กระจกหกด้าน"

2.4.3.2 ครูเขียนชื่ออาชีพ และสถานที่ทำงาน ลงบนกระดาษดำ และให้นัก

เรียนลอกลงในกระดาษขาวสั้น ที่เตรียมไว้

2.4.3.3 ให้นักเรียนโยงชื่ออาชีพ กับสถานที่ทำงานให้ถูกต้อง

2.4.3.4 ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าตนเองจะประกอบอาชีพในสถานที่ใด

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ สถานที่ประกอบอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

การศึกษาสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีประกอบกิจกรรม "กระจกหกด้าน"
 - 3.3 ให้นักเรียนลอกชื่ออาชีพ สถานที่ทำงาน จากกระดานดำลงกระดาษขาวเส้นที่ครูแจกให้
 - 3.4 ให้นักเรียนโยงชื่ออาชีพ กับสถานที่ทำงานที่ถูกต้อง
 - 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ
 - 3.6 ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ตนเองจะประกอบอาชีพในสถานที่ใด
 - 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ สถานที่ประกอบอาชีพ
 - 3.8 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้
-

ตารางอาชีพ-สถานที่ทำงาน กิจกรรม "กระจกหกด้าน"

อาชีพ	สถานที่
นายอำเภอ	ตลาด
แม่ค้า	โรงพยาบาล
คนเลี้ยงหมู	สถานีตำรวจ
ชาวนา	ร้านอาหาร
บุรุษไปรษณีย์	สถานีอนามัย
ช่างภาพ	ทุ่งนา
ทนายความ	ฟาร์ม
ตำรวจ	ที่ว่าการอำเภอ
คนกรีดยาง	ร้านถ่ายรูป
หมอพื้น	สวนยาง
ผดุงครรภ์	ที่ทำการไปรษณีย์
พนักงานเสิร์ฟ	รถเก็บขยะ
พนักงานขับรถโดยสาร	เรือตำรวจ
ตำรวจน้ำ	ที่ทำการศาล
พนักงานเก็บขยะ	รถประจำทาง

ครั้งที่ 7

หน่วยที่ 5 การประสบความสำเร็จในอาชีพ

ชื่อเรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกคุณสมบัติของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แนวคิด วิทยากรให้ประสบความสำเร็จมีหลายอย่าง ถ้าศึกษาวิธีการทำงานของผู้อื่น จะ
ทำให้ทราบแนวทางการทำงาน

ชื่อกิจกรรม "ทำพิสุจน์"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คาชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยใช้กรณีตัวอย่าง "ทำพิซซ่า" แล้วให้นักเรียนอภิปรายกรณีตัวอย่าง จากนั้นก็สำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการกรณีตัวอย่าง "ทำพิซซ่า"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องการประสบความสำเร็จในอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่องการประสบความสำเร็จในอาชีพตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง กรณีตัวอย่าง "ทำพิซซ่า"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนสรุป สิ่งที่ได้จาก กรณีตัวอย่าง "ทำพิซซ่า"

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 กรณีตัวอย่าง "ทำพิซซ่า" ซึ่งบรรยายถึงชีวิตการทำงานจนประสบความสำเร็จในอาชีพ

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ นักเรียนบอกคุณสมบัติของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

2.2 แนวคิด

วิธีทำงานให้ประสบความสำเร็จมีหลายอย่าง ถ้าศึกษาถึงวิธีการทำงานของผู้อื่น จะทำให้ทราบแนวทางการทำงาน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 กรณีตัวอย่าง "ทำพิสูจน์" ซึ่งบรรยายถึงชีวิตการทำงานจนประสบความสำเร็จในอาชีพ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้

2.4.2 ขั้นนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การประสบความสำเร็จในอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีการร่วมกิจกรรม กรณีตัวอย่าง "ทำพิสูจน์"

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง "ทำพิสูจน์"

2.4.3.3 ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปราย กรณีตัวอย่าง "ทำพิสูจน์"

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือ

การทำงานที่อยู่ในโรงเรียนหรือในห้องเรียนของนักเรียนมาอย่างน้อย 2 ชื่อ

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนลองสำรวจตนเองว่าตนเองมีคุณสมบัติบ้างที่จะสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จในอาชีพตามแนวสรุปดังนี้

ผู้ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานแต่ละคนมีประสบการณ์ และวิธีการที่จะนำมาใช้เป็นแบบอย่างได้

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่องการประสบความสำเร็จในอาชีพเวลาเรียนประมาณ 40 นาที

3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน

3.2 ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง "ทำพิธีจุดธูป"

3.3 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายกรณีตัวอย่าง "ทำพิธีจุดธูป"

3.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานในโรงเรียนหรือ
ในท้องถิ่นของนักเรียน อย่างน้อย 2 ชื่อ

3.5 ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าตนเองมีคุณสมบัติอะไรบ้างที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ การประสบความสำเร็จในอาชีพ บอกถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพ

3.7 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน

กรณีตัวอย่าง "ทำพิสูจน์"

บุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ท่านผู้นี้คือ คุณนกแก้ว ถิ่นพิทักษ์ อยู่บ้านเลขที่ 22/1 หมู่ 6 ตำบลคอนทราย อำเภोधำรงราษฎร์ จังหวัดราชบุรี นี่เอง

ประวัติส่วนตัว เรียนจบชั้น บ.4 จากโรงเรียนวัดท่ามะขาม อำเภोधำรงราษฎร์ จังหวัดราชบุรี เนื่องจากฐานะทางครอบครัวยากจน ขณะที่ออกจากโรงเรียนอายุก็ย่างเข้า 14 ขวบ แล้วจึงไปอาศัยอยู่กับพี่ชายที่จังหวัดชลบุรี พี่ชายมีอาชีพค้าขายเกี่ยวกับไม้ ไปอยู่กับพี่ชายได้ 3 ปี กลับมาอยู่กับมารดาที่บ้าน แต่มีนิสัยชอบค้าขายตั้งแต่เด็ก เมื่อกลับมาอยู่บ้านท่ามะขาม อำเภोधำรงราษฎร์แล้ว จึงมายึดอาชีพขายของชำ ต่อมาได้ภรรยาซึ่งเป็นคนอำเภोधำรงราษฎร์เหมือนกัน ได้ย้ายไปอยู่บ้านของภรรยาและพี่ชายของชายไปด้วย เพราะอยู่ที่ไหนชอบขายของ แต่การทํางานหาเงินก็ยังไม่มีขึ้นจึงได้อพยพไปอยู่อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก็ไปทำการค้าขายอีกเช่นเดิม และเช่าที่เช่าปลูกผัก (เรียนทำการเกษตรไปด้วย) แต่ต้องได้รับความขาดทุนอย่างย่อยยับ เงินทองที่เก็บหอมรอมริบไว้ก็ซบร่อยหรือลง จึงต้องย้ายกลับมาที่ อ.โพธาราม และเปิดร้านขายของชำ และรับจ้างสานแข่งขายด้วย โดยได้ลงทุนไปซื้อเครื่องจักตอกมาเพื่อหวังว่าคงจะทำให้กำไรในครั้งนี้เป็นแน่ แต่โชคก็ยังไม่เข้าข้าง จึงต้องขายเครื่องจักตอกที่ซื้อมา แล้วพัฒนาเป็นคนรับแข่งขาย คือรับซื้อแข่งจากชาวบ้านแถวนั้นแล้วนำไปขาย คราวนี้โชคเข้าข้างรู้สึกว่ารานะดีได้ปลูกบ้านดีขึ้น ชื่อที่นาได้ประมาณ 2 แปลง ต่อมาดินฟ้าอากาศแห้งแล้งมาก น้ำที่จะนำมาสานแข่งก็ไม่ค่อยจะมี ประชาชนในละแวกนั้นก็หยุดสานแข่ง ทำให้รายได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะต้องดิ้นรนชวนขายไปเป็นลูกจ้างเพาะเห็ด พอไปเป็นลูกจ้างเพาะเห็ดอยู่ได้ประมาณ 4 เดือน จึงคิดว่ามีประสบการณ์พอแล้ว จึงได้เลิกจากการเป็นลูกจ้าง หันมาเพาะเห็ดด้วยตนเอง มีอาคารเพาะเห็ด 10 อาคาร คนงานประจำ 12 คน ซึ่งต้องกินนอนอยู่ด้วย เห็ดที่ทำอยู่เวลา มี เห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดนางนวล

จากนายเห็ดต่าง ๆ ได้ประมาณวันละ 3,000 บาท แต่รายจ่ายก็ยังมีสูงอยู่เจ้าตัวพยายามลดต้นทุนให้ต่ำลงและคุณนกแก้วยอมรับว่าอาชีพนี้คงจะต้องยึดเป็นอาชีพหลัก แต่เท่าที่สังเกตดูแล้วคุณนกแก้วจะมีความรู้เพียง บ.4 แต่เขาก็มีความคิดริเริ่มทะเยอทะยานอยู่เสมอ

ฉะนั้นคนเราขอให้มีความทะเยอทะยานในอาชีพการงานแล้วความสำเร็จในชีวิตย่อมจะเกิดขึ้นได้เช่น คุณนกแก้ว ได้เช่นกัน

ครั้งที่ 8

หน่วยที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนรู้ลักษณะเด่นของตน เพื่อที่จะได้นำมาใช้ให้เหมาะสมและเป็น
ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

แนวคิด จุดเด่น คือ ความสามารถพิเศษที่ทุกคนมีอยู่ในตัว หากทุกคนได้รู้ถึงลักษณะพิเศษ
ของตนและนำไปได้อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขในชีวิต

ชื่อกิจกรรม "จุดเด่น"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่อง การรู้จักตนเอง โดยเล่นเกม "จุดเด่น" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากเกม "จุดเด่น"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องการรู้จักตนเอง ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่องการรู้จักตนเอง ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การรู้จักตนเองว่ามีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอย่างไร

1.3.2.3 ครูชี้แจง เกม "จุดเด่น"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนเล่นเกม "จุดเด่น"

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองและสรุปสิ่งที่ได้จาก เกม "จุดเด่น"

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 กระดาษขาวสั้น

1.4.3 กล่องใส่กระดาษขาวสั้น

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรู้จักตนเอง
ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนรู้ลักษณะเด่นของตน เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อ
การดำเนินชีวิต

2.2 แนวคิด

จุดเด่น คือ ความสามารถพิเศษที่ทุกคนมีอยู่ในตัว หากทุกคนได้รู้ถึงลักษณะพิเศษของตน
และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขในชีวิต

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 กระดาษขาวสั้น

2.3.3 กล่องใส่กระดาษขาวสั้น

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้

2.4.2 ขั้นนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การรู้จักตนเองว่ามีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอย่างไร

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีและกติกาของเกม "จุดเด่น"

2.4.3.2 ครูแจกกระดาษขาวสั้นให้นักเรียนทุกคน

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนวาดลักษณะรูปร่าง จุดเด่นและเขียนถึงความสามารถพิเศษของตนเองในกระดาษที่แจกให้

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนนับจำนวนกระดาษที่เขียนเสร็จลงในกล่องที่ครูเตรียมไว้ให้

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครหยิบจำนวนกระดาษในกล่อง 1 ม้วน แล้วอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง และช่วยกันทายว่าเป็นลักษณะรูปร่างจุดเด่นของเพื่อนคนใด ทำเช่นนี้จนหมดทุกคน

2.4.3.6 ครูให้นักเรียนลองสำรวจว่าการที่ได้รู้จักลักษณะพิเศษของตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ การรู้จักตนเอง ตามแนวสรุปดังนี้

การที่คนรู้จักลักษณะพิเศษของตนเอง ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เพราะเป็นการสร้างให้คนมีสิ่งภูมิใจ และการที่คนรู้จักภูมิปัญญาตนเอง จะเลือกประพฤติกิจกรรมที่พึงประสงค์

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องการรู้จักตนเอง เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน

3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีและกติกา เกม "จุดเด่น"

3.3 ให้นักเรียนวาดลักษณะรูปร่าง จุดเด่นและเขียนถึงความสามารถพิเศษของตนเองในกระดาษที่แจกให้

3.4 ให้นักเรียนม้วนกระดาษที่เขียนเสร็จลงในกล่องที่ครูเตรียมไว้ให้

3.5 ให้นักเรียนอาสาสมัครหยิบม้วนกระดาษในกล่อง 1 ม้วน แล้วอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง และช่วยกันทายว่าเป็นลักษณะรูปร่างจุดเด่นของเพื่อนคนใด ทำเช่นนี้จนหมดทุกคน

3.6 ให้นักเรียนลองสำรวจว่าการที่ได้รู้จักลักษณะพิเศษของตนเอง ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรบ้าง

3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ การรู้จักตนเอง ว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อการดำเนินชีวิตและมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อการทำงาน

3.8 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน

ครั้งที่ 9

- หน่วยที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ
- ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ
- จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ
- แนวคิด การได้ทำงานที่ตรงกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน
- ชื่อกิจกรรม "เหมาะสมที่สุด"
- ส่วนประกอบในชุดการสอน
1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงงานการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ โดยใช้บทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

1.3 คำชี้แจง

1.3.1 ชี้แจงการเขียนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ และ ทบทวนถึงประโยชน์ของการรู้จักตนเองที่มีต่อการประกอบอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด" และให้นักเรียนแสดง

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนอภิปรายการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

1.3.2.6 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเอง และสรุปสิ่งที่ได้จาก บทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 เอกสารประกอบการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

2.2 แนวคิด

การได้ทำงานที่ตรงกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังจากเรียน

2.3.2 เอกสารประกอบการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "เหมาะสมที่สุด"

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนกลุ่มที่อาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 7 คน

ศึกษา บทบาทสมมติ เรื่อง "เหมาะสมที่สุด" โดยครูคอยให้คำแนะนำ

2.4.3.3 ครูอธิบายวิธีสังเกตการแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนที่เหลือฟัง

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนกลุ่มอาสาสมัคร แสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

และให้นักเรียนที่เหลือคอยสังเกตการแสดง

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปผลการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"

2.4.3.6 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ลักษณะพิเศษของตนเองเหมาะสมกับอาชีพใด

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

การเลือกอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้ประกอบอาชีพนั้นได้อย่างเป็นสุข

2.5.4 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีการแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"
 - 3.3 ให้นักเรียนกลุ่มอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ "เหมาะสมที่สุด"
 - 3.4 ให้นักเรียนกลุ่มที่เหลือสังเกตการแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปผลการแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.6 ให้นักเรียนลองสำรวจตนเองว่า ลักษณะพิเศษของตนเองเหมาะกับอาชีพใด
 - 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ
 - 3.7 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้
-

บทบาทสมมติ "เพาะะที่สุด"

ประเดิมศักดิ์ เป็นเด็กชายรูปร่างสูงโปร่ง ค่อนข้างผอม ผิวสีขาว บ้านอยู่แถวตลาดพระประแดง เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ประเดิมศักดิ์ ก็เริ่มมองหางานทำเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัวซึ่งมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 8 ชีวิต โดยมี ประเดิมศักดิ์ เป็นพี่ชายคนโต และมีน้อง ๆ ที่กำลังเรียน ชั้นประถมศึกษา 5 คน และน้องคนสุดท้อง ซึ่งอายุได้เพียง 3 ปี บิดาของ ประเดิมศักดิ์ ได้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุรถชน ส่วนมารดา มีอาชีพค้าขายผลไม้อยู่ที่ตลาดพระประแดง จึงเป็นเหตุให้ประเดิมศักดิ์ ต้องออกมาหางานทำ โดยเริ่มจากการไปสมัครงาน เป็นกรรมกรขนสินค้าขึ้นเรือ ๕ ท่าเรือพระประแดง ร่วมกับเพื่อน ๆ อีก 6 คน คือ ชิตชัย อานาจ ชานุชัย ทวีศักดิ์ พรหมชัย พิเชษฐ์ เมื่อไปถึงบริษัทที่รับสมัครกรรมกรขนสินค้า ชิตชัย อานาจ ชานุชัย และประเดิมศักดิ์ ก็สมัครเข้าเป็นกรรมกรขนสินค้า ส่วน ทวีศักดิ์ พรหมชัย และพิเชษฐ์ ไม่สมัคร โดยแต่ละคนมีเหตุผลของตนเอง เช่น พิเชษฐ์ ให้อะไรเหตุผลว่า ตนเองตัวเล็กและผอมเกินไป เหตุผลของ ทวีศักดิ์ คือ ตนเองไม่ถนัดงานแบกหาม และพรหมชัย มีเหตุผลว่า ตนเองเป็นคนที่มีสุขภาพไม่แข็งแรง และเพื่อนอีก 2 คน ทำงานเป็นกรรมกรขนสินค้าได้ไม่กี่วันก็ต้องลาออกจากงาน เพราะสู้งานหนักไม่ไหว ส่วนอานาจยังคงทำงานเป็นกรรมกรต่อไป เพราะเห็นว่ามีรายได้ดีและเหมาะสมกับรูปร่างที่แข็งแรงเหมือนนักกีฬาของตนเอง ต่อมา ประเดิมศักดิ์ ก็ได้ทำงานเป็นพนักงานส่งเอกสารในสำนักงานแห่งหนึ่ง ทำงานส่งเอกสารได้ไม่กี่เดือน เขาก็รู้สึกเบื่อหน่ายกับงานที่ทำ จึงลาออกและกลับมาอยู่บ้านเฉย ๆ เขาเริ่มมีความรู้สึกกังวลว่าจะประกอบอาชีพอะไรดี ทำให้เขาไม่สบายใจ ประเดิมศักดิ์ มีนิสัยอยู่อย่างหนึ่ง คือ เมื่อเขาไม่สบายใจเขาจะนั่งเขียนตัวอักษรซึ่งเป็นการกระทำที่เขาถนัด และชอบทำบ่อย ๆ ขณะที่เขานั่งเขียนตัวอักษรอยู่นั้น เขาก็นึกถึงคำชมของอาจารย์แนะแนว ที่ว่า ตัวอักษรที่เขาเขียนนั้นสวย เหมือนกับตัวอักษรบนแผ่นป้ายโฆษณา จึงทำให้เขาตัดสินใจได้ว่าตนเองควรประกอบอาชีพอะไรดี

เช้าวันรุ่งขึ้น ประเดิมศักดิ์ ก็เริ่มอาชีพใหม่ของตนเอง โดยมีอุปกรณ์ คือ พู่กัน สี ดินสอแรเงา ปากกาเมจิก ผ้าดิบ โดยเริ่มของานเขียนป้ายโฆษณาตามประจําปีจากวัด ๆ หนึ่ง ในอำเภอพระประแดง โดยไม่คิดค่าจ้าง และไม่นานนัก ประเดิมศักดิ์ ก็ได้รับว่าจ้างให้เขียนป้ายโฆษณาร้านค้าเล็ก ๆ ร้านหนึ่งในตลาดพระประแดง ถึงแม้ว่าจะมีคนมาว่าจ้างให้ ประเดิมศักดิ์ เขียนป้ายไม่บ่อยนัก แต่รายได้ของประเดิมศักดิ์ ก็มีอยู่เป็นประจำ และที่สำคัญขณะที่ ประเดิมศักดิ์ เขียนป้ายให้ลูกค้านั้น ใบหน้าของเขาจะเต็มไปด้วยรอยยิ้ม และความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

บทบาทของผู้แสดง

บทบาทของประเดิมศักดิ์

สมมติให้ฉันชื่อประเดิมศักดิ์ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนเก่ง เป็นที่รักของเพื่อนฝูง มีความสามารถพิเศษทางศิลปะ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบนั่งเขียนตัวอักษร มักได้รับคำชมจากครูอาจารย์เสมอว่ามีพรสวรรค์ทางนี้ แต่ไม่ได้เรียนต่อ ต้องทำงานเพื่อหาเงินช่วยเหลือครอบครัว เริ่มงานแรกโดยเป็นกรรมกรขนสินค้ากับเพื่อน ๆ อีก 3 คน คือ ชิตชัย อาณาจ และชาตชัย ทำงานได้ไม่นานก็ลาออกไปเป็นพนักงานส่งเอกสาร ในสำนักงานแห่งหนึ่ง ทำงานได้ไม่นาน รู้สึกเบื่อจึงลาออก เริ่มคิดว่าน่าจะทำงานในสิ่งที่ตนเองชอบ จึงเริ่มงานใหม่โดยรับเขียนป้ายโฆษณา ซึ่งเป็นงานที่ชอบ ทำได้ดี มีความสุขที่ได้ทำ และภาคภูมิใจในผลงานของเขา เพราะมีคนว่าจ้างอยู่เสมอ ๆ

บทบาทของชิตชัย

สมมติให้ฉันชื่อ ชิตชัย จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนไม่ค่อยเก่งจึงไม่ได้เรียนต่อ เริ่มงานเป็นกรรมกรขนสินค้ากับ จันตัวโตสูงใหญ่ เคยเป็นนักกีฬาของโรงเรียน จันจึงทำงานหนักได้อย่างสบาย จันขยันทำงานเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

บทบาทของชาตชัย

สมมติให้ฉันชื่อ ชาตชัย จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้เรียนต่อ เริ่มงานเป็นกรรมกรขนสินค้าขึ้นเรือ ที่ท่าเรือพระประแดง จันมีรูปร่างอ้วนใหญ่ กินจุ คอยเก่งเป็นที่รักของเพื่อน ๆ จันไปทำงานได้ไม่นาน ก็ต้องลาออกเพราะร่างกายไม่เหมาะสมกับงานแบกหาม จันคิดว่าจะค้าขาย เพราะว่าเป็นงานที่ไม่หนักเกินไปสำหรับจัน

บทบาทของทวีศักดิ์

สมมติให้ฉันชื่อ ทวีศักดิ์ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนเก่ง มนุษย์สัมพันธ์ดี ไม่ได้เรียนต่อเช่นเดียวกัน จึงไปสมัครเป็นลูกจ้างช่วยขายของในร้านค้า ในอำเภอพระประแดง จันไม่สมัครเป็นกรรมกรกับเพื่อน ๆ เพราะว่าไม่ถนัดแบกหาม คิดว่าชอบงานบริการ งานที่ได้พูดคุยมากกว่า

บทบาทของพรมิชัย

สมมติให้ฉันชื่อ พรมิชัย จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้เรียนต่อ เพราะสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ฉันคิดว่าถึงจะเรียนต่อไปก็คงไม่ประสบความสำเร็จเป็นแน่ จึงประกอบอาชีพขายล็อตเตอรี่ เพราะว่าเป็นงานที่ไม่หนักเกินไปสำหรับเขา

บทบาทของพิเชษฐ์

สมมติให้ฉันชื่อ พิเชษฐ์ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขยัน เรียนพอใช้ได้ มีรูปร่างเล็กผอมบาง ฉันคิดว่าจะเรียนต่อสายอาชีพ จึงสมัครเรียนต่อที่ โรงเรียนพาณิชยการแห่งหนึ่ง คิดว่าเมื่อจบออกมาก็จะหาทำงานตามที่ตนเองเรียนมา

ครั้งที่ 10

หน่วยที่ 8 การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนมาเป็นแนวทางในการทำงาน

แนวคิด ความสามารถของบุคคลจะเห็นได้ชัดจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ปฏิบัติของ
บุคคลกับสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้ทราบความสามารถของตนเอง

ชื่อกิจกรรม "กพอ."

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนครูสอนต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่องประสบการณ์ทางอาชีพ 1 โดยให้นักเรียนฟังเทปเพลง "กพอ." แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากเพลง "กพอ."

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่เกี่ยวข้องการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องประสบการณ์ทางอาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ ตามลำดับ ดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้มาให้เด็กเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่เกิดขึ้น
ในชีวิตจริง

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการฟังเทปเพลง "กพอ."

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเอง และสรุปสิ่งที่ได้จากเพลง "กพอ."

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

1.4.2 เทปเพลง "กพอ."

1.4.3 เครื่องเล่นเทป

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแนวคิดได้จากการเรียนมาเป็นแนวทางในการทำงาน

2.2 แนวคิด

ความสามารถของบุคคลจะเห็นได้ชัดจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ปฏิกริยาของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้ทราบความสามารถของตนเอง

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 เทปเพลง "กพอ."

2.3.3 เครื่องเล่นเทป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบ

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเสนอเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง
ช่วงว่างเรียน

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีการฟังเพลง "กพอ."

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนฟังเพลง "กพอ."

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนสำรวจทักษะที่มีตามเนื้อเพลง "กพอ." ซึ่งเป็นทักษะที่นักเรียนเคยเรียนแล้วว่า ทักษะใดบ้างที่เป็นพื้นฐานในการทำงาน

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ การมีประสบการณ์เกี่ยวอาชีพ ตามแนวสรุปดังนี้

การที่มีประสบการณ์กว้างขึ้น จะทำให้มองเห็นโลกทัศน์ของอาชีพมากขึ้น
เพื่อการทำงานนั้นจะได้สำเร็จตามจุดหมาย

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้

3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีการฟังเพลง "กพอ."

3.3 ให้นักเรียนฟังเพลง "กพอ."

3.4 ให้นักเรียนสำรวจทักษะที่มีตามเนื้อเพลง "กพอ." ซึ่งเป็นทักษะที่นักเรียนเคยเรียนแล้วว่า ทักษะใดบ้างที่เป็นพื้นฐานในการทำงาน

3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

3.6 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้

เพลง "กพอ."

การทำงานราบรื่น

การทำงานนั้นจะราบรื่น ถ้าเราได้วางระเบียบ ยึดถือเป็นแนวเดียวกัน
 ร่วมมือทำงานไปตามกฎเกณฑ์ซึ่ง (เอาแต่ใจก็จะเกิดอวสาน ถ้าเอาแต่ใจก็จะเกิดอวสาน)
 วุ่นวายสับสนอลวนปนไป
 การงานนั้นจะราบรื่น ถ้าเราไม่ฝืนระเบียบ ยึดถือเป็นแนวเดียวกัน
 ร่วมมือสร้างสรรค์ งานได้ดั่งใจ (*)

วางแผน

ทำงานใดนั้นข้อสำคัญต้องวางแผนก่อน วางแผนให้เป็นขั้นตอนจะไม่ซ้ำซ้อน ก่อนลงมือทำ
 ร่วมกันวางแผนให้ดี ใครมีความคิดช่วยทำ ก่อนลงมือทำทบทวนให้รู้ทุกคน
 อย่างนี้ได้ผลมันใจ วางแผนไว้ก่อนเถอะหนา ถึงมีปัญหาก็กแก้ไขได้ว เรื่องมีปัญหาก็
 จะได้หมดไป

งานกลุ่ม

พวกเรามาทำงานกลุ่ม มาร่วมชุมนุมประเมินผลงาน
 มาเกิดอย่ามัวรอช้า มาซิเชิญมา ตรวจสอบร่วมกัน
 ผลงานดีเพียงไร วิธีการทำไป สมาชิกร่วมใจว่าเราทำอย่างไร
 * ถ้ามันเสร็จครั้งใด เราต้องประเมิน

ความคิด

พวกเรา มาร่วมมือหรือมเพียงกัน ร่วมกันทำงานให้ถึงเป้าหมาย
 ทุกคนสมัครสมาน ช่วยกันร่วมมือร่วมใจ ต่างร่วมจิต ใครมีความคิดใด ๆ
 ก็เสนอขึ้นากันไป ทุกคนตั้งใจ มุ่งมันให้ดี (ข้า)
 ความคิดนั้นสำคัญไปทุก ๆ คน (ข้า) ให้ดีควรมีเหตุผล
 ให้พิจารณา มีสืบสน (ข้า) ทุกครั้ง เหตุผลควรมี

6 กระบวนการ

เมื่อคิดทำงานมีกระบวนการ 6 อย่างด้วยกัน

หนึ่ง เลือกผู้นำไม่ไหลหลง

สอง วัตถุประสงค์ชัดเจน

สาม ว่าจะเขียนโปรแกรม

สี่ นั้นแน่ให้ต้องมีการวางแผน

ห้า ลงมือทำให้ดี ต่างไม่หลีกหนีดูแล

หก ประเมินผลให้คะแนน สังเกตถึงแก่นสาเหตุปัญหา

ถ้าหากได้ทำตามหลัก จะแจ้งประจักษ์กับตา งานที่ได้ทำนั้นหนา สำเร็จทุกครามาให้สุขใจ

เมื่อคิดทำงานมีกระบวนการ 6 อย่างด้วยกัน

* (ฝ่ายวิจัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*

ครั้งที่ 11

หน่วยที่ 9 การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง การประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในอาชีพจากการได้ยิน ได้ฟังเกี่ยวกับสภาพการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อจะเป็นแนวทางในการศึกษาตนเองว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานชนิดใดและแบบใด

แนวคิด การได้รับประสบการณ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ อันจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

ชื่อกิจกรรม "อาชีพ"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่องประสบการณ์ทางอาชีพ โดยให้นักเรียนดูวิดีโอ "อาชีพ" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากวิดีโอ "อาชีพ"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่องประสบการณ์ทางอาชีพ 2 ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เล่นกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการดูวิดีโอ "อาชีพ"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเอง และสรุปสิ่งที่ได้จากการดูวิดีโอ "อาชีพ"

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

1.4.2 เทปวิดีโอ "อาชีพ"

1.4.3 เครื่องเล่นเทป

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ด้านอาชีพจากการได้ยิน ได้ฟังเกี่ยวกับสภาพการทำงานแต่ละอาชีพ เพื่อจะเป็นแนวทางในการศึกษาตนเองว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานชนิดใดหรือแบบใด

2.2 แนวคิด

การได้รับประสบการณ์เป็นสิ่งที่มีคุณค่า อันจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 เทปวิดิทัศน์ "อาชีพ"

2.3.3 เครื่องเล่นเทป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีดูวิดิทัศน์ "อาชีพ"

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนดูวิดิทัศน์ "อาชีพ"

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนสำรวจว่าตนเองสนใจสภาพการทำงานในลักษณะใด

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ประสบการณ์ทางอาชีพ ตามแนวการมรุตดังนี้

การที่ได้มีโอกาสสังเกตการทำงานของผู้อื่นทั่วไป และการได้ศึกษาถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน จะเป็นแนวทางในการนำตนเองเข้าไปสัมผัสงาน และเลือกอาชีพได้ง่ายขึ้น

2.4.5 ขั้นตอนการสอนหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีการดูวิดีโอ "อาชีพ"
 - 3.3 ให้นักเรียนดูวิดีโอ "อาชีพ"
 - 3.4 ให้นักเรียนสำรวจว่าตนเองสนใจสภาพการทำงานในลักษณะใด
 - 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ
 - 3.6 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียน
-

ครั้งที่ 12

หน่วยที่ 10 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ชื่อเรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้

แนวคิด การได้รับข่าวสารข้อมูลทางอาชีพหลาย ๆ ด้าน ย่อมทำให้มีโอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

ชื่อกิจกรรม "แหล่งข้อมูล"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์
-

วิธีทัศน์ "อาชีพ"

เนื้อเรื่อง ส่วนแรก แบ่งอาชีพออกเป็น 5 ด้าน เช่น - ด้านเกษตรกรรม

- ด้านอุตสาหกรรม

- ด้านพาณิชยกรรม

- ด้านคหกรรม

- ด้านศิลปกรรม

ส่วนที่สอง "คนชายก้วยเตี่ยว"

หนุ่มวัยรุ่นคนหนึ่ง เรียนจบปริญญาตรีแล้วพยายามสมัครสอบเข้าทำงานหลายครั้ง แต่ยังไม่ได้งานสักทีเพราะมีตำแหน่งน้อยมาก จึงหันมายึดอาชีพชายก้วยเตี่ยว แม้จะมีบางคนท้วงว่า ไม่เหมาะสมกับความรู้ที่อุตส่าห์ว่าเรียนมาจนจบปริญญาตรี แต่เขาก็มีความมั่นใจในความคิดและการตัดสินใจของตัวเองว่า อาชีพชายก้วยเตี่ยวถ้าตั้งใจทำได้ดี ก็มีโอกาสร่ำรวยมีรายได้ดี มีกิจการที่นำภาคภูมิใจไม่ไย่โยกกว่าอาชีพอื่นแล้ว เขาก็มุ่งมั่นพัฒนาร้านของเขาจนกิจการได้ใหญ่โตพอเหมาะแก่กำลังความสามารถของตนเองที่จะดำเนินการได้ประสบความสำเร็จในชีวิต

(ใช้เวลา 25 นาที)

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่อง ความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพ โดยให้นักเรียนฟังเทปบรรยาย " แหล่งข้อมูล"แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ ความสำคัญของแหล่งข้อมูล ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ความสำคัญของแหล่งข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง ความสำคัญของแหล่งข้อมูล

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนสำรวจแหล่งข้อมูลทางอาชีพที่อยู่ใกล้บ้านนักเรียน

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

1.4.2 เทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

1.4.3 เครื่องเล่นเทป

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้

2.2 แนวคิด

การได้รับข่าวสารข้อมูลทางอาชีพหลาย ๆ ด้าน ย่อมทำให้มีโอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

2.3.2 เทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

2.3.3 เครื่องเล่นเทป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งข้อมูลที่มีผลต่อการเตรียมตัวเข้า

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนสำรวจว่าแหล่งข้อมูลทางอาชีพที่อยู่ใกล้บ้านนักเรียน

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของแหล่งข้อมูล ตามแนวการสรุปดังนี้

แหล่งข้อมูลทางอาชีพ มีความสำคัญต่อการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เพราะการได้รับ
 ข่าวสารข้อมูลทางอาชีพที่ทันสมัย ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
 และยังส่งผลถึงการวางแผนชีวิต เนื่องจากการวางแผนชีวิตจะทำให้เรารู้อุปสรรค
 และหาวิธีแก้ไขไว้ล่วงหน้า การได้ทราบข้อมูลหลากหลาย ช่วยให้มีทางเลือก
 ทุกคนมีเหตุผลในการเลือก บางครั้งของอย่างเดียวกัน แต่เหตุผลในการเลือกต่างกัน

2.4.5 ขั้นตอนสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการเรียน
 - 3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีการฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"
 - 3.3 ให้นักเรียนฟังเทปบรรยาย "แหล่งข้อมูล"
 - 3.4 ให้นักเรียนสำรวจแหล่งข้อมูลทางอาชีพที่อยู่ใกล้บ้านนักเรียนมากที่สุด
 - 3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ ความสำคัญของแหล่งข้อมูล
 - 3.6 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน
-

เนื้อหา เทบบรรยาย "แหล่งข้อมูลอาชีพ"

แรงงานจังหวัดสมุทรปราการ กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

ถนนเจ้าสมิงพราย อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โทร.3940721

จุดประสงค์ของหน่วยงาน

1. บริการจัดวางตัวบุคคลด้านอาชีพ
2. บริการให้คำปรึกษาแนะแนวทางแก่ผู้สมัครงานที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการ

ประกอบอาชีพ

3. ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ตลอดจนการแนะแนวทางการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการหางานทำ

บริการที่จัดให้

1. ดำเนินการจัดหางานให้ทำ
2. ให้คำแนะนำและปรึกษา
3. ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ

เครื่องมือหรือเอกสารที่แจก

1. ดำเนินการจัดหางานให้ทำ
2. ให้คำแนะนำและปรึกษา
3. ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ
4. ติดต่อกับกรมแรงงานเพื่อให้ยืมทัศนูปกรณ์

วิธีการติดต่อ

1. ติดต่อเป็นการส่วนตัว
2. ใช้โทรศัพท์
3. หนังสือราชการ

หมายเหตุ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ ส่วนใหญ่เป็นอาชีพในจังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดง กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย

เลขที่ 50 หมู่ 7 ถนนเพชรหึง ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

โทร. 4625008

จุดประสงค์ของหน่วยงาน

1. ให้การสงเคราะห์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้พร้อมที่จะช่วยตัวเองได้โดยไม่ต้องอาศัยคนอื่น

2. ให้การฝึกอาชีพและจัดหางานให้คนพิการ

3. จัดหาคนพิการทำงานในโรงงานในอารักขา

บริการที่จัดให้

1. ให้บริการด้านการฝึกอาชีพ มี

- วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า หลักสูตร 1 ปี
- วิชาไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตร 1 ปี
- วิชาช่างซ่อมโทรทัศน์ หลักสูตร 1 ปี
- วิชาช่างเย็บหนัง หลักสูตร 1 ปี

2. ให้บริการที่อยู่อาศัย การกินอยู่อาหาร 3 มื้อ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนฟรีตลอดปีการศึกษา

3. ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ และทางสังคมตลอดจนการติดตามผลการช่วยเหลือ

เครื่องมือหรือเอกสารที่แจก

1. แจกสมุดดินสอ ให้ผู้รับการฝึกอาชีพ
2. จัดเครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกอาชีพให้ใช้ระหว่างการฝึก
3. พิจารณาจัดสรรทุนประกอบอาชีพ หลังจากสำเร็จการฝึกอาชีพแล้ว

วิธีติดต่อ

ติดต่อหรือสมัครฝึกอาชีพได้ที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ สะพานขาว กรุงเทพฯ หรือ ที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

หมายเหตุ กำหนดเปิดรับสมัคร ตั้งแต่วันที่ 1-30 เมษายน ของทุก ๆ ปี

เปิดฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน เป็นต้นไป

หน่วยฝึกอาชีพการเกษตร (ส่วนส้ม) กระทรวงมหาดไทย

หมู่ที่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

จุดประสงค์ของหน่วยงาน

1. เพื่อให้เกษตรกรมีวิชาการแผนใหม่
2. เพื่อเพิ่มผลผลิตสูง

บริการที่จัดให้

1. ให้คำแนะนำ เสนอแนะ
2. ให้ใช้เครื่องมือ

เครื่องมือหรือเอกสารที่แจก

1. ให้ใช้เครื่องสูบน้ำ 2 เครื่อง
2. ให้ใช้เครื่องพ่นยา 2 เครื่อง
3. เชิญนักวิชาการมาให้คำแนะนำ

วิธีการติดต่อ

ติดต่อด้วยตนเองหรือหนังสือราชการ ณ สำนักงานพัฒนาชุมชน สมุทรปราการ

หรือ โทร. 3950111 ต่อ 904

หน่วยตัดเย็บเสื้อผ้าและอุตสาหกรรมนักรั้วเรือน (ถักเชือก) กระทรวงมหาดไทย

1. หมู่ 10 ตำบลบางกอบัว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2. หมู่ 3 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
3. หมู่ 3 ตำบลราชเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
4. หมู่ 9 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

จุดประสงค์ของหน่วยงาน

1. ส่งเสริมการฝึกฝีมือ แรงงาน
2. เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว

บริการที่จัดให้

1. ฝึกอบรมเป็นคำวัสดุ
2. ฝึกอบรมเป็นคำตอบแทนวิทยากร
3. ให้อำนาจเครื่องมือ (จักรเย็บผ้า)

เครื่องมือหรือเอกสารที่แจก

วัสดุในการปฏิบัติ

วิธีการติดต่อ

ติดต่อด้วยตนเองหรือหนังสือราชการ ณ สำนักงานพัฒนาชุมชน สมุทรปราการ

โทร. 3950111 ต่อ 904

ครั้งที่ 13

หน่วยที่ 11 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ชื่อเรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกถึงแนวทางการเรียนต่อ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

แนวคิด การวางแผนเป็นสิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้คลกกำหนดขั้นตอน การดำเนินงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล่งยังสามารถใช้เวลาและทรัพยากรได้คุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อตนเองและระบบการทำงาน

ชื่อกิจกรรม "เส้นทางสู่ฝัน"

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เน้นการรับรู้ด้านอาชีพในเรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยให้นักเรียนศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน" แล้วให้นักเรียนสำรวจตนเองและประเมินผล

1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ให้นักเรียนทราบ

1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ตามลำดับดังนี้

1.3.2.1 ครูนำแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.3.2.2 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

1.3.2.3 ครูชี้แจง วิธีการศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าจะศึกษาต่อในสถาบันใดที่สามารถนำตนเองไปสู่อาชีพที่ตนเองสนใจได้

1.3.2.5 ครูนำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำ

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียนรู้

1.4.2 แผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนบอกถึงแนวทางการเรียนต่อ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

2.2 แนวคิด

การวางแผนนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้คลุกคลีทันต่อนการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังสมารถใช้เวลาและทรัพยากรได้คุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อตนเองและระบบการทำงาน

2.3 สื่อ-อุปกรณ์

2.3.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการเรียน

2.3.2 แผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูชี้แจง วิธีการศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าจะศึกษาต่อในสถาบันใดที่สามารถนำตนเองไปสู่อาชีพที่ตนเองสนใจได้

2.4.4 ขั้นสรุปผล

ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ตามแนวการสรุปดังนี้

การที่เรามีความคิดหรือมีแผนการที่จะทำอะไรไว้นั้น ทำให้เราไม่ปล่อยเวลาให้เสีย
ไปโดยเปล่าประโยชน์ และพยายามกำลังที่ตนวางแผนไว้ให้สำเร็จดีเท่ากับได้ใช้
ชีวิตอย่างคุ้มค่า ชีวิตก็จะพัฒนาไปได้อย่างสมบูรณ์ขึ้น

2.4.5 ขั้นตอนสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินการตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

3.1 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดก่อนการเรียนรู้

3.2 ให้นักเรียนอ่านวิธีการศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

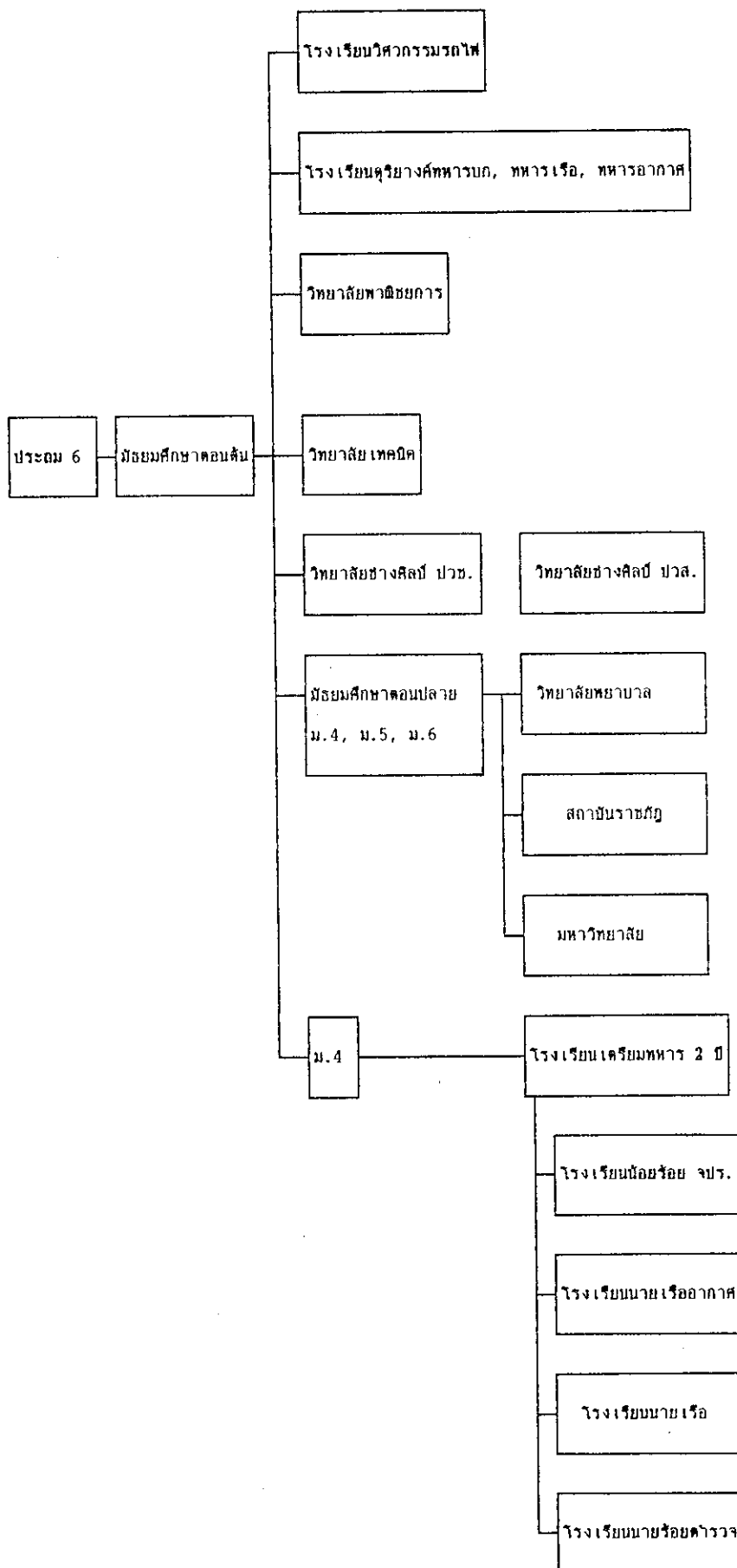
3.3 ให้นักเรียนศึกษาแผนผังการศึกษาต่อ "เส้นทางสู่ฝัน"

3.4 ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าจะศึกษาต่อในสถาบันใดที่สามารถนำตนเองไปสู่อาชีพที่ตนเอง
สนใจได้

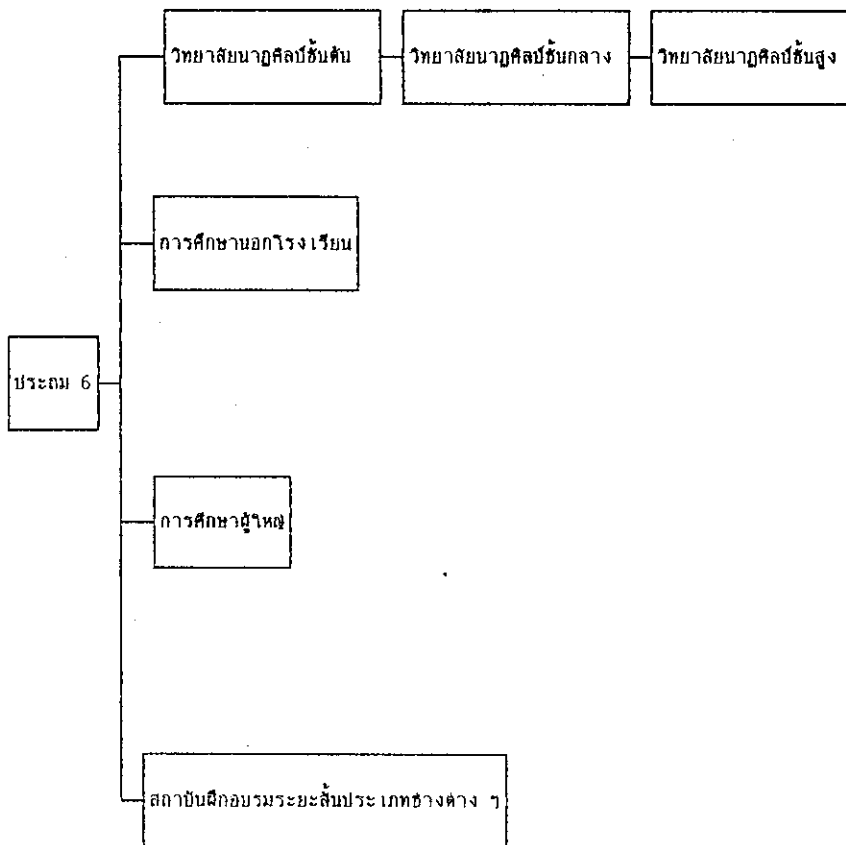
3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

3.6 ให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้

แผนผังการศึกษาต่อ เมื่อจบ ป.6

แผนผังการศึกษาต่อ เมื่อจบ ป.6

ครั้งที่ 14

ชื่อเรื่อง การปัจฉิมนิเทศ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คาสีแจ่ง
 2. คู่มือครู
 3. คู่มือนักเรียน
 4. สื่อและอุปกรณ์ ฯ
-

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

- 1.1.1 ก่อนการปฐมนิเทศครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
คู่มือครู และคู่มือนักเรียนให้ตลอด และทำความเข้าใจให้ดี
- 1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือ
ครูเป็นหลักในการดำเนินการปฐมนิเทศ

1.2 การจัดกิจกรรม

- 1.2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ โดยให้นักเรียนร่วมกับ
อภิปรายเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ
- 1.2.2 จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุป สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ
- 1.2.3 กล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การ
รับรู้ทางด้านอาชีพ

1.3 บทบาทของครู

- 1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพ เรื่อง
ปัจฉิมนิเทศ ให้นักเรียนทราบ
- 1.3.2 เสนอกิจกรรมแนะแนวเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ ตามลำดับดังนี้
 - 1.3.2.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยว
กับความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุด
การสอนกิจกรรมแนะแนว ไปใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปร
แกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 1.3.2.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ ให้นักเรียนฟัง และกล่าวปิด

1.4 สื่อที่ครูต้องเตรียม

- 1.4.1 สรุปผลการเรียนรู้

2. คู่มือครู

สำหรับดำเนินกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ
ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2.1 จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนนอกถึงสิ่งที่ได้รับการจากเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรม
แนะแนว

2.2 สื่อ-อุปกรณ์

2.2.1 สรุปผลการเรียนรู้

2.3 วิธีดำเนินการ

2.3.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยครูนั่งตรงหัวตัวยู

2.3.2 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

2.3.2.1 เกี่ยวกับความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ

2.3.2.2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว ไปใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ

2.3.2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนว

2.3.3 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

2.3.4 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ ให้นักเรียนฟัง

2.3.5 ครูกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ เวลาเรียนประมาณ 40 นาที

3.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู

3.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

3.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

3.3.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ

3.3.2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรม แนะแนว ไปใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ

3.3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

3.4 ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองโดยใช้กิจกรรม "หัวใจเรียกหา" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนจับชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 1.2 ให้นักเรียนหาคู่ประกอบของอาชีพที่มีลักษณะคู่กัน เช่น ตำรวจ/ผู้ร้าย, นายแพทย์/นางพยาบาล 1.3 คู่ใดประกอบคู่ได้สำเร็จให้พาคู่ตนเองมายืนเรียงลำดับกัน 1.4 ให้นักเรียนแต่ละคู่สัมภาษณ์เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล งานอดิเรกที่ชอบอาชีพที่ฝึกฝน ของกันและกัน 1.5 ให้นักเรียนแต่ละคู่รายงานสิ่งที่สัมภาษณ์ของตัวเองให้สมาชิกคนอื่นฟัง	1. กระดาษแข็งตัดเป็นรูปหัวใจ 2. อุปกรณ์การเขียน 3. เอกสารกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
		2. เพื่อให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ	2. ผู้วิจัยแจกตารางการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียน พร้อมทั้งการชี้แจงรายละเอียดดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ 2.2 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ 2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ 2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ 2.5 ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับวันเวลาและสถานที่ ในการเข้าร่วมโปรแกรม	

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
2	ความสำคัญของการประกอบอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพได้	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 มีวิธีดำเนินการเช่นเดียวกัน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนากันเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 2. <u>ขั้นสอน</u> ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น 3. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่บรรยาย	เอกสารประกอบ การบรรยาย "อาชีพนั้นสำคัญไฉน"
3	ความสำคัญของอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญของอาชีพแต่ละประเภท		เอกสารประกอบ การบรรยาย "ฉันรักอาชีพ"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
4	ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกชื่อและลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน		เอกสารประกอบ การบรรยาย "อาชีพในชุมชน"
5	คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ		เอกสารประกอบ การบรรยาย "ค่านิยมอาชีพ"
6	สถานที่ประกอบอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกสถานที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทได้		เอกสารประกอบ การบรรยาย "กระแสด้าน"
7	การประสบความสำเร็จในอาชีพ	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกคุณสมบัติของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ		เอกสารประกอบ การบรรยาย "ทำดีได้ดี"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
8	ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนรู้ลักษณะเด่นของตน เพื่อที่จะได้นำมาใช้ เรื่อง การรู้จักตนเอง ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต		เอกสารประกอบ การบรรยาย "จุดเด่น"
9	ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ		เอกสารประกอบ การบรรยาย "เหมาะสมที่สุด"
10	การมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงาน	เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนมาเป็นแนวทางในการทำงาน		เอกสารประกอบ การบรรยาย "กพอ."
11	การมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงาน	เพื่อให้ นักเรียนได้มีประสบการณ์การทำงาน จากการได้ฝึกได้ฟัง		เอกสารประกอบ การบรรยาย

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
		เกี่ยวกับสภาพการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อจะเป็นแนวทางในการศึกษาตนเองว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานชนิดใดและแบบใด		"อาชีพ"
12	การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เรื่อง ความสำคัญของแหล่งข้อมูล	เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้		เอกสารประกอบ การบรรยาย "แหล่งข้อมูล"
13	การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เรื่อง เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	เพื่อให้นักเรียนบอกแนวทางเรียนต่อเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ		เอกสารประกอบ การบรรยาย "เส้นทางสู่ฝัน"

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	สื่อ-อุปกรณ์
14	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ 2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยผู้วิจัยนั่งตรงหัวตัวยู 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ 2.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ 2.2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติไปใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพได้อย่างไร 2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ 3. ผู้วิจัยสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนฟัง 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 40 นาที

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง บัณฑิต

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและ
วิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

ชื่อกิจกรรม "หัวใจเรียกหา"

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองโดยใช้กิจกรรม "หัวใจเรียกหา"

ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนจับชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปหัวใจที่ถูกแบ่งออกเป็น

2 ส่วน

1.2 ให้นักเรียนหาคู่ประกอบของอาชีพที่มีลักษณะคู่กัน เช่น ตำรวจ/ ผู้ร้าย,
นายแพทย์/นางพยาบาล

1.3 ผู้ใดประกอบคู่ได้สำเร็จให้หาคู่ตนเองมายืนเรียงลำดับกัน

1.4 ให้นักเรียนแต่ละคู่สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล งานอดิเรกที่ชอบ อาชีพที่ใฝ่ฝัน
ของกันและกัน

1.5 ให้นักเรียนแต่ละคู่รายงานสิ่งที่สัมภาษณ์คู่ของตนเองให้สมาชิกคนอื่นฟัง

2. ผู้วิจัยแจกตารางการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

ให้นักเรียนพร้อมทั้งการที่แจ้งรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการในการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ
เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการ

เข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน สรุปความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมาย

ของการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

2.5 ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรม เรื่อง การรับรู้ด้านอาชีพ

ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งการชี้แจงถึงความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายและวิธีการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

วัน เวลา ทุกวันอังคาร และ พฤหัสบดี เวลา 15.40-16.20 น.

ฉลากหัวใจอาชีพ เกม "หัวใจเรียวหา"

ครู

โรงพยาบาล

โรงเรียน

แพทย์

ผู้ว่าราชการ

ตำรวจ

ศาลากลางฯ

โรงพัก

แม่ค้า

ธนาคาร

ตลาด

พนักงานรับจ่ายเงิน

กรรมกร

ท่าเรือ

ครั้งที่ 2

หน่วยที่ 1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ

แนวคิด การประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ("อาชีพนั้นสำคัญไฉน")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญ

ของการประกอบอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ครั้งที่ 3

หน่วยที่ 1 ความสำคัญของอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสำคัญของอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ นักเรียนบอกถึงความสำคัญของอาชีพแต่ละประเภท

แนวคิด อาชีพในโลกนี้มีมากมาย แต่อย่างละส่วนมีความสำคัญต่อกันและกัน ทุกอาชีพมีความก้าวหน้าในตัวเอง และที่สำคัญยิ่งอาชีพสุจริตทุกอาชีพเป็นอาชีพที่มีเกียรติ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ("ฉันรักอาชีพ")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญ

ของการประกอบอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ

ครั้งที่ 4

หน่วยที่ 2 ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

ชื่อเรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพและลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

แนวคิด อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมีรูปแบบและลักษณะการทำงานที่ต่างกัน

ชื่อกิจกรรม "อาชีพในชุมชน"

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท ("อาชีพในชุมชน")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ ลักษณะ

ของอาชีพแต่ละประเภท

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ลักษณะของอาชีพแต่ละประเภท

ครั้งที่ 5

หน่วยที่ 3 คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพ ควรใช้บุคคลที่มีลักษณะใด

แนวคิด อาชีพแต่ละอาชีพ ย่อมใช้คนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ ("คาถาลอนอาชีพ")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะ

ของผู้ประกอบอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ

ครั้งที่ 6

หน่วยที่ 4 สถานที่ประกอบอาชีพ

ชื่อเรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกสถานที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทได้

แนวคิด อาชีพแต่ละประเภท ย่อมมีสถานที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ สถานที่ประกอบอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง สถานที่ประกอบอาชีพ ("กระจกหกด้าน")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ สถานที่

ประกอบอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ สถานที่ประกอบอาชีพ

ครั้งที่ 7

หน่วยที่ 5 การประสบความสำเร็จในอาชีพ

ชื่อเรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกคุณสมบัติของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แนวคิด ใ้ทำงานให้ประสบความสำเร็จมีหลายอย่าง ถ้าศึกษาวิธีการทำงานของผู้อื่น จะทำให้ทราบแนวทางการทำงาน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การประสบความสำเร็จในอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง การประสบความสำเร็จในอาชีพ ("ห้าพิสูจน์")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ การประส

ความสำเร็จในอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ การประสบความสำเร็จในอาชีพ

ครั้งที่ 8

หน่วยที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง การรู้จักตนเอง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนรู้ลักษณะเด่นของตน เพื่อที่จะได้นำมาใช้ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

แนวคิด จุดเด่น คือ ความสามารถพิเศษที่ทุกคนมีอยู่ในตัว หากทุกคนได้รู้ถึงลักษณะพิเศษของตนเองและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขในชีวิต

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การรู้จักตนเอง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง การรู้จักตนเอง ("จุดเด่น")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ การรู้

จักตนเอง ว่ามีความสัมพันธ์อย่างไรกับอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จัก

ตนเองกับอาชีพ

ครั้งที่ 9

หน่วยที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

แนวคิด การได้ทำงานที่ตรงกับความสนใจ ความถนัดความสามารถของตนเอง
ย่อมก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ("เหมาะที่สุด")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์

ระหว่างตนเองกับอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ

ครั้งที่ 10

หน่วยที่ 8 การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนมาเป็นแนวทางการทำงาน

แนวคิด ความสามารถของบุคคลจะเห็นได้ชัดจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ปฏิบัติของบุคคล
กับสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้ทราบความสามารถของตนเอง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การมีประสบการณ์ทางอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่องการมีประสบการณ์ทางอาชีพ

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ ประสบการณ์

ทางอาชีพ 1

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ การมีประสบการณ์ทางอาชีพ

ครั้งที่ 11

หน่วยที่ 9 การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

ชื่อเรื่อง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในอาชีพจากการได้ยิน ได้ฟังเกี่ยวกับสภาพการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อจะเป็นแนวทางในการศึกษาตนเองว่ามีความเหมาะสมกับสภาพการทำงานชนิดใดและแบบใด

แนวคิด การได้รับประสบการณ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ อันจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การมีประสบการณ์ทางอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่องการมีประสบการณ์อาชีพ ("อาชีพ")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการมีประสบการณ์ทางอาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีประสบการณ์ทางอาชีพ

ครั้งที่ 12

หน่วยที่ 10 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ชื่อเรื่อง ความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้

แนวคิด การได้รับข่าวสารข้อมูลทางอาชีพหลาย ๆ ด้าน ย่อมทำให้มีโอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ ความสำคัญของแหล่งข้อมูลอาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง ความสำคัญของแหล่งอาชีพ ("แหล่งข้อมูล")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ ความสำคัญ

ของแหล่งข้อมูล

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ ความสำคัญของแหล่งข้อมูล

ครั้งที่ 13

หน่วยที่ 11 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ชื่อเรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงแนวทางการเรียนต่อ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

แนวคิด การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้คลุกคลีขั้นตอน การดำเนินงาน
เพื่อไปสู่เป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วยังสามารถใช้เวลาและทรัพยากรได้คุ้มค่า
เกิดประโยชน์ต่อตนเองและระบบการทำงาน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูบรรยาย เรื่อง การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ("เส้นทางสู่ฝัน")

2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ครั้งที่ 14

ชื่อเรื่อง การปัจฉิมนิเทศ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้เด็กเรียนบอกถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ
 2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้เด็กเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยผู้วิจัยนั่งตรงหัวตัวยู
2. ผู้วิจัยให้เด็กเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 - 2.1 ความหมายของการรับรู้ด้านอาชีพ
 - 2.2 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติไปใช้

ในการพิจารณาเลือกอาชีพได้อย่างไร

- 2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ
 3. ผู้วิจัยสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพให้นักเรียนฟัง
 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และ กล่าวปิดการทดลอง
-

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ

และ

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ

คำแนะนำในการตอบ ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าควรจะทำอย่างไร

โดยเขียนเครื่องหมาย X บนอักษร ก ข หรือ ค ที่ตรงกับความคิดของ
นักเรียนมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบถูกต้องกับข้อที่ผู้วิจัยกำหนดไว้และ
ให้ 0 คะแนน สำหรับผู้ที่ไม่ตรงกับข้อที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

1. ในชุมชนของนักเรียน มีสภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพในด้านไหนมากที่สุด
 - ก. เกษตรกรรม
 - ข. อุตสาหกรรม
 - ค. ศิลปกรรม
2. ถ้านักเรียนมีความสนใจในอาชีพที่นักเรียนชอบแล้ว นักเรียนควรพิจารณาสิ่งใดเพิ่มเติมอีก
 - ก. ความมุ่งหมายของพ่อแม่
 - ข. คำบอกกล่าวของครู
 - ค. ความรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพนั้น
3. จีรพร เป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน นักเรียนคิดว่า คุณลักษณะข้อใดที่จำเป็นสำหรับจีรพรมากที่สุด
 - ก. มีความสวย
 - ข. มีมนุษยสัมพันธ์
 - ค. ความเชื่อมั่นในตนเอง
4. อาชีพที่ต้องทำงานกับผู้คนมากมายต้องใช้ความสามารถในการชักจูง ให้นิมนต์บุคคลอื่น

นักเรียนคิดว่าคุณลักษณะของอาชีพอะไร

 - ก. พนักงานขายของ
 - ข. พนักงานเก็บเงิน
 - ค. พนักงานทำความสะอาด

5. ยอดยศ ฝ่าฝืนอยากจะเป็นนักบิน ดังนั้นเขาจะต้องขยันเรียนวิชาใด
 - ก. คณิตศาสตร์
 - ข. วิทยาศาสตร์
 - ค. ทั้งข้อ ก และ ข
6. ถ้านักเรียนเลือกอาชีพได้ นักเรียนจะคิดถึงเรื่องใดเป็นอันดับแรก
 - ก. เป็นอาชีพที่ได้เงินเยอะ
 - ข. เป็นอาชีพที่นักเรียนถนัดมากที่สุด
 - ค. เป็นอาชีพที่มีเกียรติยศ
7. การที่นักเรียนเตรียมตัวสู่อาชีพ มีผลอย่างไรต่อตัวนักเรียน
 - ก. จะเป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป
 - ข. จะได้ประสบผลสำเร็จงานอาชีพนั้น
 - ค. จะช่วยป้องกันการตกงาน
8. นักเรียนคิดว่า การประกาศรับสมัครงานจากแหล่งใดมากที่สุด
 - ก. วิทยุ
 - ข. โทรทัศน์
 - ค. หนังสือพิมพ์
9. การทำงานมีผลต่อนักเรียนอย่างไร
 - ก. ทำให้รู้จักตนเองดีขึ้น
 - ข. ทำให้ตนเองมีคุณค่ายิ่งขึ้น
 - ค. ทำให้ชีวิตมีความหมาย
10. พรพิมพ์เป็นพยาบาลที่ขยันขันแข็ง คล่องแคล่ว นักเรียนคิดว่าพรพิมพ์ควรมี คุณลักษณะอะไรเพิ่มเติมอีก
 - ก. ไม่รังเกียจโรคภัย
 - ข. ชำนาญเกี่ยวกับยา
 - ค. ช่างดูแล

11. ถ้ากล่าวถึงเกษตรกรรม นักเรียนจะคิดถึงอะไร

ก. ร้าน ตลาด

ข. สวน ไร่นา

ค. โรงงาน

12. ประพันธ์ ชยัน กระตือรือร้นในการทำงานและพร้อมที่จะทดลองประสบการณ์ใหม่ ๆ

ด้วยความเชื่อมั่น ช่างพูด ฉลาดในการชักจูงใจคนให้คล้อยตาม นักเรียนคิดว่า อาชีพใดที่ ประพันธ์จะทำได้ดี

ก. นักสังคมสงเคราะห์

ข. พนักงานขาย

ค. พนักงานต้อนรับ

13. ถ้านักเรียนชอบทำงานเกี่ยวกับตัวเลข ทำงานคนเดียว นักเรียนควรเข้าสู่อาชีพใด

ก. นักบัญชี

ข. นักบริหาร

ค. นักธุรกิจ

14. ข้อใดต่อไปนี้ เป็นสิ่งสำคัญต่อนักเรียน ในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ก. ความสนใจของผู้ปกครอง

ข. ความต้องการของตลาด

ค. แหล่งข่าวสารทางด้านอาชีพ

15. สมพรใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน รับจ้างเขียนผักในตลาด สมพรคิดว่าเมื่อเรียนจบ ป.6

เขาจะนำเงินที่สะสมไว้เป็นทุนขายผัก นักเรียนคิดว่าสมพร จะทำได้หรือไม่

ก. ทำได้ เพราะสมพรมีเงิน

ข. ทำได้ เพราะสมพรเคยเห็นมีการค้าผักมาบ้าง

ค. ทำไม่ได้ เพราะสมพรอายุน้อย

16. การประกอบอาชีพ ช่วยประเทศชาติได้อย่างไร

- ก. ลดปัญหาคนว่างงาน
- ข. แสดงความรักชาติ
- ค. ประเทศชาติมั่นคง

17. สมผลทำงานเก่ง ชยันสม่ำเสมอ และยังได้รับความจากผู้บังคับบัญชาเสมอสิ่งที่สมผลควรจะได้รับ คืออะไร

- ก. ความร่ำรวย
- ข. ความรับผิดชอบ
- ค. ความก้าวหน้าในงาน

18. ในโรงเรียนของนักเรียน นักเรียนจะหาข้อมูลทางอาชีพได้จากที่ไหน

- ก. ห้องสมุด
- ข. ห้องพักครู
- ค. ห้องอุปกรณ์

19. ในระหว่างปิดเทอมภาคฤดูร้อน การกระทำในข้อใดก่อประโยชน์ให้นักเรียนมากที่สุด

- ก. เดินทางท่องเที่ยว
- ข. รับจ้างหารายได้พิเศษ
- ค. พักผ่อนอยู่ที่บ้าน

20. มานีเป็นนักเรียนชั้น ป.6 ที่ฝันอยากเป็นพยาบาล มานีควรจะทำอย่างไร

- ก. ไปถามพยาบาลว่าควรจะทำอย่างไร
- ข. ไปหาข้อมูลวิชาพยาบาล
- ค. ตั้งใจเรียนให้มีผลการเรียนดี

21. ถ้านักเรียนอยากเพาะเห็ดฟาง วิธีต่อไปนี้เป็นวิธีไหนที่ได้ผลดีที่สุด

- ก. หาความรู้จากหนังสือ
- ข. ดูวีดิทัศน์ให้เห็นวิธีการทำ
- ค. หาความรู้เสร็จแล้วมาลองทำเอง

22. ถ้านักเรียนอยากเพาะเห็ดฟาง วิธีต่อไปนี้เป็นวิธีไหนที่ได้ผลดีที่สุด
- หาความรู้จากหนังสือ
 - ดูวิดีโอที่แสดงให้เห็นวิธีการทำ
 - หาความรู้เสร็จแล้วมาลองทำเอง
23. ถ้านักเรียนชอบฟังดนตรี รักในเสียงเพลงและชอบพูดคุย นักเรียนคิดว่าควรจะเข้าสู่อาชีพอะไร
- นักประชาสัมพันธ์
 - นักแสดงภาพยนตร์
 - นักจัดรายการวิทยุ
24. บุคคลที่รักอิสระในการทำงานต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ในการถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบ คือบุคคลในข้อใด
- นักประชาสัมพันธ์
 - ศิลปิน
 - วิศวกร
25. เบญจาทชอบคุยขณะทำงานจึงทำให้งานผิดพลาดและล่าช้า เบญจาควรปรับปรุงตนเองในเรื่องใด
- ความซื่อสัตย์
 - ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ความรับผิดชอบต่องาน
26. ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ควรมีคุณลักษณะใดมากที่สุด
- ทรหด อุตุน
 - ให้บริการดี
 - กล้าแสดงออก
27. สถานที่ควบคุมเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่าย หนังสือเรียนหรือเอกสารต่าง ๆ คือ
- กรมตำรวจ
 - กรมการค้าภายใน
 - กรมวิชาการ

28. บุคคลที่ทำหน้าที่ในการรักษาโรคภายในช่องปาก ด้วยการผ่าตัดให้ยาและวิธีอื่น ๆ รวมทั้งควบคุมโรคติดต่อในช่องปาก คือบุคคลในข้อใด
- ก. ศัลยแพทย์
 - ข. ทันตแพทย์
 - ค. สูตินารีแพทย์
29. สิ่งใดสำคัญที่สุดต่อตัวนักเรียน เมื่อนักเรียนจะประกอบอาชีพ
- ก. ความถนัดของตนเอง
 - ข. ความชอบของพ่อแม่
 - ค. ความชอบของคนที่เรารัก
30. ที่บ้านของสุดาทาคอกไม้ประดิษฐ์ส่งขาย จึงทำให้สุดาทำงานประดิษฐ์เกี่ยวกับดอกไม้เก่ง ทั้งนี้เพราะอะไร
- ก. สุดามีพรสวรรค์
 - ข. สุดามีความสามารถพิเศษ
 - ค. สุดามีโอกาสฝึกฝนบ่อย ๆ
31. สุธีชอบประดิษฐ์และคิดแปลงวัสดุสิ่งของต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นักเรียนคิดว่า สุธีมีคุณสมบัติข้อใดมากที่สุด
- ก. มีความรู้
 - ข. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - ค. มีความขยันขันแข็ง
32. นักเรียนจะทําอย่างไรจึงจะดำรงชีวิตให้มีฐานะทางสังคมมั่นคง
- ก. มีครอบครัว
 - ข. ประกอบอาชีพ
 - ค. เรียนหนังสือให้เก่ง ๆ

33. โรงเรียนได้ให้นักเรียนได้ทำอาหาร ทางงานประดิษฐ์ งานเกษตร เพราะต้องการให้นักเรียนได้รับสิ่งใด
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - ได้รับประสบการณ์ตรง
 - ได้ฝึกอาชีพ
34. พัทธินทร์ดูแลเรื่องบัญชี รายรับรายจ่ายของบริษัท คุณลักษณะใดของพัทธินทร์ที่จำเป็นต้องมี
- อึดแอ้มแจ่มใส บริการยอดเยี่ยม
 - ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - รอบคอบ ชัดตรง
35. วิศรุตมีหน้าที่ควบคุมการทำบัญชีและตรวจสอบเกี่ยวกับเงินและการบริการลูกค้า สถานที่ทำงานของวิศรุต คือที่ใด
- กระทรวงการคลัง
 - ธนาคารพาณิชย์
 - โรงเรียนพาณิชยการ
36. อาชีพที่หารายได้โดยไม่มีนายจ้าง เรียกว่า
- อาชีพอิสระ
 - อาชีพรับจ้าง
 - อาชีพรับราชการ
37. อุดมเป็นข้าราชการที่มักจะใช้เวลานอกเหนือเวลาทำงานมาช่วยเหลือแนะนำคนในหมู่บ้านในชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ ทำให้อุดมเป็นที่รักใคร่และชื่นชมของคนในชุมชนนั้น ทั้งนี้เพราะอุดม
- เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์
 - เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์
 - เป็นคนใจดีมีเมตตา

38. อาชีพใดที่มีสภาพที่ทำงานสัมพันธ์กัน

- ก. ช่างไฟฟ้า - ช่างทาสี
- ข. ช่างประปา - ช่างโทรศัพท์
- ค. ช่างปูน - ช่างไม้

39. สิ่งสำคัญที่ทำให้ช่างตัดเย็บเสื้อผ้ามีลูกค้ามาก คืออะไร

- ก. โฆษณามาก
- ข. ราคาถูก
- ค. ฝีมือดี

40. การทำงานเพื่อหารายได้ หมายถึง

- ก. การเฝ้าหาความรู้
- ข. การเฝ้าหาประสบการณ์
- ค. การประกอบอาชีพ

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพ (ครั้งที่ 2)

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ถูก และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ผิด (10 คะแนน)

- 1. อาชีพทุกอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรมล้วนมีเกียรติ
- 2. มีเพียงอาชีพเดียวสำหรับบุคคลแต่ละคน
- 3. การทำงานทำให้คนมีค่ามีเกียรติ
- 4. การทำงานที่ตรงกับความชอบของตนเองจะทำให้มีความสุข
- 5. ทุกคนไม่จำเป็นต้องมีอาชีพเพื่อที่จะหารายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว
- 6. งานการเลือกอาชีพนักเรียนจะต้องรู้บุคลิกภาพของตนเองเสียก่อน
- 7. สิ่งสำคัญในการเลือกอาชีพก็คือการที่นักเรียนรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร ไม่ใช่ใช้ข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพนั้น
- 8. เราไม่จำเป็นต้องเข้าใจเรื่องอาชีพไว้ล่วงหน้าก่อน เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน
- 9. การศึกษารูปแบบอาชีพหลายลักษณะอาชีพจะเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพได้
- 10. ถ้านักเรียนประสบความสำเร็จงานอาชีพหนึ่งได้แล้ว อาชีพอื่น ๆ ก็คงจะประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

ความสำคัญของการประกอบอาชีพ (ครั้งที่ 3)

ให้นักเรียนบอกความสำคัญของอาชีพต่อไปนี้ (10 คะแนน)

1. แพทย์	1.
	2.
2. ชาวนา	1.
	2.
3. การโรง	1.
	2.
4. บุรุษไปรษณีย์	1.
	2.
5. ตำรวจ	1.
	2.

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

ลักษณะของอาชีพ (ครั้งที่ 4)

ให้นักเรียนดูภาพอาชีพที่ครูกำหนดให้และบอกว่าเป็นอาชีพอะไร และบอกลักษณะการทำงานของอาชีพนั้น (10 คะแนน)

1. อาชีพ
 ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้คือ

2. อาชีพ
 ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้คือ

3. อาชีพ
 ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้คือ

4. อาชีพ
 ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้คือ

5. อาชีพ
 ลักษณะการทำงานของอาชีพนี้คือ

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

สถานที่ประกอบอาชีพ (ครั้งที่ 6)

สถานที่ต่อไปนี้ ประกอบไปด้วยอาชีพ

1. โรงพยาบาล , ...
 , ...
2. โรงงานอุตสาหกรรม , ...
 , ...
3. ธนาคาร , ...
 , ...
4. ศูนย์การค้า , ...
 , ...
5. โรงเรียน , ...
 , ...

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

การประสพผลสำเร็จในงานอาชีพ (ครั้งที่ 7)

ครูติศภาพธงไชย แมคอินไตย์และให้นักเรียนเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใด ธงไชย จึงประสบความสำเร็จจนอาชีพ มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั้งด้านการแสดงและการร้องเพลง และนักเรียนจะทําอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จจนอาชีพ (10 คะแนน)

ธงไชย แมคอินไตย์ -

.....

—

.....

.....

ตัวนักเรียนเอง -

.....

—

.....

.....

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและอาชีพ (ครั้งที่ 8)

คุณลักษณะของบุคคลต่อไปนี้ควรประกอบอาชีพอะไร (10 คะแนน)

1. จินตหรา ว่าง่ายยิ้มแย้มอัธยาศัยดี ชอบพูดคุย จินตหราน่าจะประกอบอาชีพ
 1. 2.
2. ธรรมณู ใจเย็นขยันชอบใช้ความคิด ไม่ค่อยพูดชอบทำงานคนเดียว ธรรมณู น่าจะประกอบอาชีพ
 1. 2.
3. สาลินี รักและเมตตาเด็ก อารมณ์เย็น มีความคิดสร้างสรรค์ สาลินีน่าจะประกอบอาชีพ
 1. 2.
4. บวรศักดิ์ ชอบเล่นกีฬาเรียนเก่ง รักการผจญภัย เล่นคอมพิวเตอร์ ใจดี ชอบช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอ
 กว่า บวรศักดิ์ น่าจะประกอบอาชีพ
 1. 2.
5. จักรพันธ์ ไม่ชอบเรียนหนังสือ ร่างกายสูงใหญ่แข็งแรง อารมณ์เย็น มีน้ำใจ จักรพันธ์
 น่าจะประกอบอาชีพ
 1. 2.

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ (ครั้งที่ 10)

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (10 คะแนน)

1. นักเรียนคิดว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้การทำงานนั้นราบรื่น สำเร็จผล

-
-
-
-

2. ให้นักเรียนบอกถึงผลดีหรือประโยชน์ของการทำงานกลุ่มมา 3 ข้อ

-
-
-

3. การที่นักเรียนได้ลงมือทำอาหาร ทำงานประดิษฐ์ หรืองานเกษตรานวิชา กพอ. นักเรียน

คิดว่ามีผลต่อตัวนักเรียนอย่างไร

-
-
-

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ (ครั้งที่ 11)

ให้นักเรียนเขียนชื่ออาชีพ ในแต่ละประเภทอาชีพที่กำหนดให้ (10 คะแนน)

เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม	คหกรรม	ศิลปกรรม
1.	3.	5.	7.	9.
2.	4.	6.	8.	10.

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (ครั้งที่ 12)

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (10 คะแนน)

1. นักเรียนจะทราบแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพ จากสื่อใดบ้าง

-
-
-

2. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพ มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไร

-
-
-
-

3. ในจังหวัดของนักเรียน นักเรียนสามารถสอบถามเกี่ยวกับสถานที่ฝึกฝนอาชีพ จากสถานที่ใดบ้าง

-
-
-

แบบฝึกหัดการรับรู้ด้านอาชีพ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (ครั้งที่ 13)

ถ้านักเรียนมีความประสงค์ที่จะประกอบอาชีพต่อไปนี้ในอนาคต นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไร
ในด้านไหนบ้าง (10 คะแนน)

อาชีพสถาปนิก 1.
2.
3.
4.

อาชีพตำรวจ - ทหาร 1.
2.
3.

อาชีพนางพยาบาล 1.
2.
3.

แบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วให้ทำเครื่องหมาย X ลงในข้อ ก ข หรือ ค

1. จุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้นักเรียน
 - ก. ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม
 - ข. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ด้านอาชีพ
 - ค. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อข้องใจ
2. อาชีพในโลกนี้มีมากมาย มีความสำคัญต่อกันและกันมีความก้าวหน้าในตัวเอง และที่สำคัญยิ่งอาชีพที่มีเกียรติ คือ
 - ก. อาชีพที่มีรายได้สูง
 - ข. อาชีพสุจริต
 - ค. อาชีพอิสระ
3. การได้เห็นรูปแบบและลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ มีประโยชน์ต่อนักเรียน คือ.....
 - ก. บอกชื่อแต่ละอาชีพได้
 - ข. เห็นแนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ
 - ค. นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพ ควรใช้บุคคลที่มีลักษณะใด
4. อาชีพใดในปัจจุบันที่นักเรียนคิดว่ายังเป็นที่ต้องการมาก ๆ สำหรับประเทศของเรา
 - ก. ตำรวจ
 - ข. แพทย์
 - ค. ครู

5. อาชีพใดเมื่อมีชื่อเสียงสามารถหาเงินได้เงินง่าย และผลตอบแทนค่อนข้างสูง
- พนักงานธนาคาร
 - ตำรวจ
 - นักแสดง
6. อะไรไม่ใช่คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ
- รายได้
 - เพศ
 - ลักษณะนิสัย
7. การศึกษาสถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ มีความสำคัญต่อ ของนักเรียน
- การเรียน
 - การเลือกอาชีพ
 - รายได้
8. จะเป็น ต้องเมตตาประชาราษฎร์ นนใช้ตลาดปราบปรามเหล้ารายได้ทุกคน
- กรรมกร
 - หมอ
 - ตำรวจ
9. บารุง เป็นข้าราชการในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ บารุงก็ไปเรียนเพิ่มเติม แสดงว่า บารุงต้องการอะไร
- ความก้าวหน้า
 - ความมีชื่อเสียง
 - ความมั่นคง

10. วีระ รู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมากที่ได้รับรางวัลชนะเลิศภาพวาด เขาใช้เวลาฝึกฝนทักษะทางด้านนี้อยู่เสมอ ๆ เมื่อวีระจะเรียนต่อ นักเรียนคิดว่า เขาควรจะเลือกแผนการเรียนใด
- ก. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์
 - ข. แผนการเรียนทางภาษา
 - ค. แผนการเรียนศิลปะ
11. บุคคลที่เป็นแพทย์ ควรมีคุณลักษณะใดมากที่สุด
- ก. ทรหดอดทน
 - ข. มีคุณธรรม
 - ค. บริการดี
12. อาชีพกับสถานที่ใด ไม่ สัมพันธ์กัน
- ก. วิศวกร - โรงงาน
 - ข. ผู้พิพากษา - รัฐสภา
 - ค. นักธุรกิจ - บริษัท
13. อาชีพที่จัดอยู่ในประเภทอุตสาหกรรม คือ
- ก. ช่างศิลป์
 - ข. ช่างเครื่อง
 - ค. ช่างภาพ
14. อาชีพที่จัดอยู่ในประเภทพาณิชยกรรม คือ
- ก. พนักงานพิมพ์ดีด
 - ข. พนักงานซ่อมท่อประปา
 - ค. พนักงานส่งของ
15. จากกรณีตัวอย่างเรื่อง "ทำพิสูจน์" เพื่อให้นักเรียนทราบถึง
- ก. การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ
 - ข. การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ
 - ค. แนวทางในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

16. จากเรื่อง "เหมาะที่สุด" ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพ ประเดิมศักดิ์ มีความพอใจในงานเขียนป้ายโฆษณา เพราะเขาคิดว่า
- ก. เป็นงานที่มีรายได้สูง
 - ข. เป็นงานที่ชอบและพอใจที่ได้ทำ
 - ค. ไม่ชอบงานแบกหาม
17. ชายหนุ่มคนหนึ่งเรียนจบปริญญาตรี พยายามสอบเข้าทำงานแต่ประสบผลสำเร็จ จึงหันมายึดอาชีพขายกล้วยเคี้ยว จนประสบผลสำเร็จในอาชีพ แสดงว่า
- ก. ปริญญาตรีไม่มีคุณค่า
 - ข. ชายหนุ่มมีดวงทางค้าขาย
 - ค. อาชีพอะไรถ้าตั้งใจทำได้ดี ก็มีโอกาประสบผลสำเร็จ
18. บุคคลที่จะทราบดีที่สุดว่า นักเรียนควรประกอบอาชีพใด คือ
- ก. ผู้ปกครองนักเรียน
 - ข. ครูอาจารย์ของนักเรียน
 - ค. ตัวนักเรียนเอง
19. บริการฝึกอาชีพใดที่ไม่ได้จัดให้บริการ ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดง
- ก. ช่างเย็บหนัง
 - ข. ช่างซ่อมโทรทัศน์
 - ค. ช่างยนต์
20. หน่วยฝึกอาชีพสวนส้ม จ. สมุทรปราการ จัดบริการอาชีพในด้านใด
- ก. เกษตรกรรม
 - ข. คหกรรม
 - ค. ศิลปกรรม

21. การรับรู้ด้านอาชีพมีผลต่อตัวนักเรียนมากที่สุด คือ

- ก. ทำคะแนนวิชา กพอ. ได้ดี
- ข. ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
- ค. ทำให้ทราบแนวทางประกอบอาชีพ

22. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวางแผนงาน คือ

- ก. ประหยัดเวลา
- ข. ประหยัดค่าใช้จ่าย
- ค. ถูกทั้ง ก และ ข

23. ถ้านักเรียนอยากจะเป็นนายร้อยตำรวจ ควรเรียนแผนการเรียนใด

- ก. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์
- ข. แผนการเรียนทางภาษา
- ค. แผนการเรียนทางช่าง

24. เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเรียนต่อที่ไหนได้บ้าง

- ก. วิทยาลัยเกษตรกรรม
- ข. มหาวิทยาลัย
- ค. วิทยาลัยพาณิชยการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว สุรรัตน์ วิไลรัตน์

เกิดวันที่ 17 กรกฎาคม พุทธศักราช 2507

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านเชียงราย)

อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2525 มัธยมศึกษาปีที่ 5

จากโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

พ.ศ.2529 ครุศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา)

จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2537 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ

ของ

สุรวิรัตน์ วิลาวัณย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการรับรู้ด้านอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 28 คน ที่ได้มาจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดการรับรู้ด้านอาชีพของนักเรียน คือ แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนมีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นหลังการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีการรับรู้ด้านอาชีพสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

THE EFFECT OF INSTRUCTIONAL PACKAGE OF GUIDANCE ACTIVITIES
ON CAREER AWARENESS ON PRATHOM SUKSA VI STUDENTS
OF THEDSABARN WAT SONG THAM SCHOOL
IN AMPHOE PRA PRADAENG,
CHANGWAT SAMUT PRAKARN

AN ABSTRACT
BY
SUREERAT VILAIRAT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1994

The purpose of this experimental research was to study the effect of instructional package of guidance activities on career awareness of Prathom Suksa VI students of Thedsabarn Wat Song Tham School in Amphoe Pra Pradaeng, Changwat Samut Prakarn. The subjects were 28 Prathom Suksa VI students whose career awareness scores were lower than twentyfifth percentile. The subjects were then randomly divided into an experimental group and a control group, each group consisted of 14 students. The experimental group was exposed to the instructional package of guidance activities program while the control group was given with the conventional instruction. The career awareness questionnaire was used in collecting the data. The data were analyzed by t-test.

The results were as follows :

1. The career awareness of the experimental group significantly increased at .01 level after being exposed to the instructional package of guidance activities program.

2. The career awareness of the control group significantly increased at .01 level after being exposed to the conventional instruction.

3. The career awareness of students exposed to the instructional package of guidance activities program was significantly higher than those given the conventional instruction at .01 level.